

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEOISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat, Direct. Contenc. B-pei G-le a Țării Românești</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	RÉNÉ DÉMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>
V. DONGOROZ <i>Dr. în Drept din Buc. Avocat</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar, Avocat</i>	Dr. ȘTEFAN LADAY <i>Fost Magistrat jurisconsulți în Cluj</i>	D. NEGULESCU <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	I. GR. PERIETEANU <i>Avocat</i>
C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în Drept din Buc. Avocat</i>	ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membru corespondent pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

- Celebrarea memoriei marelui dispărut Ion I. C. Brătianu;
- Un text din legea pentru organizarea judecătorească, care, în actuala sa redacție, trebuie să dispară, de Dic;
- Problema estinderii Codului nostru comercial în ținuturile alipite, de Dr. Florian Porescu;
- Observațiuni asupra legii de organizare judecătorească cu privire la avansările în magistratură, de Justus.

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Casație s. II: *Donata Sibia cu Ida Scharlota Schwartz* (Dacă dota este un drept real și urmează a fi înscrisă în registrele funduare?), cu o *Notă*, de Prof. Charles Szladici;
- Idem: Idem (Dacă intabularea dreptului de uzufruct în cărțile funduare este în contradicție cu regulamentul cărților funduare?);
- Curtea de apel Târgu Mureș: *Dr. D. cu A. G. și soția sa B. G.* (Vânzare. Avere dotală supusă legii italiene conform actului matrimonial și Convenției dela Haga din 17 Iulie 1905. Intabularea ei în Cartea funduară din Brașov. Separatiune de corp. Vânzarea averei de către soție, fără consimțământul soțului. Anulare).
- Curtea de Casație s. I: *A. G. și soția sa B. G. cu Dr. D.* (Vânzare. Avere imobiliară dotală supusă legii italiene. Intabularea ei în cărțile funduare Brașov. Separatie de corp. Vânzarea averei de către soție fără consimțământul bărbatului. Cerere de anulare din partea soțului Respingere), cu o *Notă*, de Avocatul Dr. V. Ramunni).
- Trib. Buzău s. II: *Gheorghe T. Petrescu cu Ion și Maria Petrescu* (Dacă temerea reverențială, atrage nulitatea convențiunii? Act sub semnătură privată. Când e nevoie de dublul exemplar?);
- Trib. Prahova s. I: *Ion G. Corbu cu A. Spitz* (Rezoluția unui contract de concesione petroliferă. Competința instanței);
- Trib. Covurlui s. I: *M. Kirschlein cu Primăria Galați* (Lipsa întâmpinării în proces. Dreptul pârâtului de a se apăra).

CELEBRAREA MEMORIEI

Marelui dispărut ION I. C. BRĂȚIANU

Năpraznica și neașteptata moarte a primului ministru al Țării Ion I. C. Brătianu ce a avut loc în ziua de 24 Noembrie a. c., după ce numărul trecut al ziarului nostru fusese imprimat, a pus în doliu pe toată lumea: familie, prieteni și dușmani. Instanțele judecătorești din toată țara au suspen-

dat ședințele, în semn de doliu, după ce la fiecare instanță: Judecătorie, Tribunal, Curte de Apel și Curte de Casație, magistrații în colaborare cu reprezentanții barourilor, vestind asistenței trista știre a morții primului ministru Ion I. C. Brătianu, au arătat meritele și munca ce a depus pentru consolidarea și mărirea țării, evidențind că, fără îndoială, defunctul a fost o personalitate politică dintre cele mai distinse.

Asociindu-ne și noi, alături cu toți confrății, la regretul ce purtăm pentru moartea prematură a ilustrului dispărut, prezentăm mult încercatei sale familii condoleanțele noastre sincere.

„CURIERUL JUDICIAR“

Un text din Legea pentru Organizarea Judecătorească care în actuala sa redacție trebuie să dispară

Este fără îndoială acest text art. 123, care prevede: Fiecare Curte de Apel întrunită în Adunare generală în prima jumătate a lunii Decembrie, va stabili după lucrările judecătorești și după rapoartele șefilor erarhiei din circumscripție, lista magistraților cari s'au distins în cursul anului judecătorec. Articolul este de natură a provoca în prim disconsiderarea și a instanței care face recomandarea, în caz când Consiliul superior al Magistraturei și Ministrul trec peste această listă în numirile ce fac și a magistraților, cari deși merituosi, din diverse, foarte diverse motive, n'au fost totuși recomandați prin listă și cari în necunoștință de adevărată cauză sunt depreciați de avocații cari pledează înaintea lor, de justițiabili chiar, ori de funcționarii judecătorești cu cari zilnic se întâlnesc și lucrează.

În al doilea rând, pentru o mare parte din magistrații circumscripției Curții de Apel, pentru judecătorii de ocol, sistemul este nedrept, de oarece lucrările

acestora nu ajung niciodată la Curte pentru a putea fi cenzurate și apreciate, căci prin apel sau recurs numai Tribunalul de județ, se poate pronunța. Rămâne așa dar pentru judecătorul de ocol, chiar dacă este înaintat pe loc să nu poată ajunge să fie trecut pe lista întocmită de Curte decât numai prin al II-lea mod prevăzut de text, prin recomandarea șefilor erarhici, adică a președintelui sau a prim-președintelui de tribunal. Acest magistrat este cele mai de multe ori egal în grad cu acela pe care trebuie să-l recomande, dacă nu chiar inferior, vorbind de cazul judecătorului de ocol consilier. Președintele de tribunal dă notele calificative și recomandă și pe judecătorii de tribunal cu cari lucrează direct.

Dar fie că lucrează direct cum este cu aceștia din urmă, fie indirect cum este în cazul cu judecătorii de ocol, se pot naște fricțiuni, resentimente, animosități personale între aceștia inerente unui serviciu în comun și atunci, care este valoarea intrinsecă și dreptatea acestor note și recomandări, a acelor cari trebuie să recunoască dreptatea celorlalți? Ce poate fi mai nedrept și neechitabil, ca în cuprinsul aceleiași țări, un om, un magistrat să fie judecat și apreciat într'un fel, într'un județ, după caracterul și cunoștințele judecătorului pe care îl are — recte a șefului său erarhic și care în cadrul textelor din Legea pentru Organizarea judecătorească îl poate judeca oricât de arbitrar vrea căci judecă în lipsă, fără nici o apărare, cu condeiul în tăcerea și singurătatea unei camere și altfel în județul limitrof? Plenul Curții de Apel se găsește astfel în fața unui noian de note calificative și recomandări date după independența caracterului, conștiința profesională și cunoștințele juridice ale examinatorului și nu după aceleași însușiri a celor examinați. Un astfel de șef erarhic a cărui notă calificativă și recomandare despre inferiorul său poate fi cu un caracter mai puțin independent, mai influențabil, în sensul că se lasă măgulit și încântat de acela pe care trebuie să-l noteze, altul mai puțin conștiincios în profesiunea sa, crede nimerit să se răzbune cu această ocaziune pentru cine știe ce neînțelegere, nepotrivire de vedere sau resentiment l'ar avea cu un atare magistrat mai inferior și uită că mai înainte de a fi om, este judecător și în acest moment, altul cu o cultură mai inferioară sau i se pare că acei pe cari trebuie să-i noteze și pe care i-a întrecut cine știe prin ce împrejurare au cunoștințe și îi notează cu superficialitate bine, când în realitate ei nu posedă decât o erudițiune eflină, ori din invidie și frică naturale sufletului omului semicult ori rău, ca nu cumva celălalt să ajungă mai bine văzut.

În astfel de situațiune care poate fi adevărul și valoarea notelor și recomandărilor ce sunt supuse Curții de Apel și la rândul său involuntar și în necunoștință de cauză Curtea oare nu formează și înaintează o listă eronată, de natură a influența în rău avansările ce se fac în magistratură? Oare aceasta a fost intenția și scopul legiuitorului, de a creia nemulțumirea și discordia printre magistrați, cele mai de multe ori întemeiate?

Sistemul păcătuște așa dar, pentrucă cei aleși a face aprecierile calificative și a da referințele necesare sunt prea departe de a face aceasta, fie că în mod material sunt prea departe, vorbind de consilierii Curții față de judecătorii de ocol, fie că fiind mai aproape de acei pe cari trebuie să-i judece, Primii și Președinții Tribunalului, nu-i pot sau n'au destulă voință a-i aprecia cu imparțialitate.

Sistemul greșește încă și mai mult fiindcă în această situațiune penibilă, cel judecat nu este cât de puțin incunostiințat despre raportul, care se face despre el,

nu i se cere nici o referință, nici o explicațiune, nimic absolut și se vede astfel apreciat, calificat și judecat pe neuzite și neștiute, el care într'un simplu proces de contravenție în care e vorba de o simplă amendă trebuie să se asigure mai întâi dacă procedura chemării este îndeplinită, de posibilitatea de apărare a inculpatului deci, spre a nu fi condamnat altfel. Ceeace este mai straniu, este că prin art. 84 Statutul Funcționarilor Publici, în cari intră și funcționarii judecătorești, se dă drept funcționarului nemulțumit de calificăție, să reclame mai întâi la directorul sau șeful de serviciu, care dă nota a doua, iar în urmă la șeful autorității, deci două căi de apel, pe câtă vreme magistratul nemulțumit, judecat în secret, n'are nici una căci legea n'o prevede.

Rămas astfel la discreția apreciatorilor săi, cari îl pot încondeia în voie bună și după plac, fără nici o sancțiune, nici măcar aceea de a-și vedea hotărîrea reformată de o alta la care s'ar fi apelat, magistratul trebuie să se resemneze la o asemenea calificăție, despre care foarte târziu și indirect poate afiă, sau este tentat să recurgă din timp la intervențiuni și rugăminți, cari numai la înălțimea profesiei și demnității sale nu pot fi și cari sunt de natură a jenă și incomodă poate chiar pe acei cărora li se adresează. Sistemul acesta determină astfel în mod forțat, adulațiunea, lingușirea, plecăciunea, cari însă nu cadrează cu independența și prestigiul inerente persoanei și profesiei magistratului. Cu drept cuvânt Ransson spune: Independența este pentru judecător o virtute atât de fundamentală, încât fără ea, nu va putea fi soliditate pentru instituțiunile noastre, nici siguranță pentru cetățeni. (*Ransson, Essai sur l'Art de juger, pag. 33*).

Nu trebuie să ne mirăm, dacă în asemenea situațiune, cu judecarea în lipsă, fără posibilitatea de apărare și de control, fără elemente suficiente de convingere, într'un arbitrar deplin și variat se va ajunge chiar la clevetire și se vor găsi Curți de Apel, cari în loc să discute obiectiv meritele unui magistrat după cunoștințele sale juridice, însușirile sale profesionale și conduitei sale stricte în societate în raport cu funcțiunea sa, îl vor judeca subiectiv: dacă face vizite sau nu, crezând că aceasta se cuvine în prim rând, dacă se îmbracă elegant sau nu ca și cum aparența ar putea înlocui totul și în primul rând prestigiul profesional, dacă frecventează anumite cercuri, în care se cuprinde noțiunea „a fi în societate“ ca și cum acesta ar fi condițiunile esențiale de a fi un bun și adevărat magistrat. Se uită astfel că modestia este încă o virtute și rezerva o adevărată condițiune esențială judecătorului, rezervă dictată de anumite considerațiuni și nu aceea impusă dintr'o mândrie rău înțeleasă. Autorul citat mai sus spune: „Judecătorul nu poate fi popular și simpatic decât cu condiția de a ignora o mare parte din datoriile sale“. (*G. Ransson, L'Art. de juger, pag. 30*). Un asemenea sistem face să dispară raporturile de prietenie și colegialitate între membrii ordinului judecătorec, împărțind magistrații în mari și mici, cei din urmă având nevoie de cei dintâi, nevoie care știrbește independența necesară oricărui magistrat. Cum mai poate există prietenie acolo unde intră spiritul de adulațiune de o parte, acela de dominațiune de alta?

Un magistrat mic dar integru, va fi silit chiar să se depărteze de prietenul său devenit mare, căci își va zice că este cel puțin nedelicat a se insinua, a fi în apropierea sa spre a nu naște credința că o face aceasta, din simplu interes iar în caz că ar fi recomandat că n'a

obținut aceasta prin meritele sale, dar numai din grația zeilor. Se uită că este și nedrept și neechitabil a se judeca cu atâta superficialitate despre un magistrat și a se face recomandări după elementele sus citate lovindu-se cu ușurință și cruzime în cariera unui om.

De aceea sunt de acord cu concluziunea d-lui judecător Hagi Gheorghe dela Trib. Dolj, în articolul său din „Justiția Olteniei“, anul VIII, Nr. 1, 2 și 3, pag. 1 și cu procesul-verbal al majorității membrilor Trib. Dolj, convocați de d-l Prim-Președinte al aceluși Trib. în a doua jumătate a lui Ianuarie 1926, că art. 123 Legea de Organizare Judecătorească, constituie un viciu de legislație, subscriind pentru suprimarea acestui text, dacă nu poate fi altfel modificat și nu sunt de părerea d-lui consilier Eug. Petit, dela Curtea de Apel din Iași (*Curierul Judiciar* din 13 Martie 1927, pag. 149) că dispoziția relativă la tablourile de recomandare trebuie menținută cu condiția expresă a obligativității lor și care, spune d-sa, a fost și avizul unanim al Curții de Apel din Iași.

Da, socot că această obligativitate ar fi în adevăr ideală și de dorit, când articolul, ar avea altă redactare, când arbitrarul în aprecieri n'ar mai domni, când dispozițiunile art. 84 Statutul Funcționarilor Publici s'ar intercală, în text și care ar da posibilitate magistratului nemulțumit de modul cum a fost judecat, să apeleze la o instanță și mai superioară, spre exemplu la Consiliul Superior al Magistraturei sau la un consiliu similar acestuia, distinct totuși de el cu atribuțiuni numai de for suprem de judecată pentru membrii ordinului judecătorească nemulțumiți de deciziunile celorlalte instanțe disciplinare sau de judecată.

Aș mai admite părerea ca recomandările Curților să fie obligatorii pentru Consiliul Superior și Ministru în chestiunea înaintărilor, numirilor și mutărilor, dacă pentru aceste recomandări s'ar cere fiecărui magistrat din resortul Curții, un anume număr de hotărâri lucrute de el, dacă nu poate oferi alte lucrări juridice, ca studii, monografii, etc. Aceste hotărâri ar avea să fie cenzurate de d-nii membrii ai Curții fie în ședințe plenare, fie după un raport făcut de un membru delegat. Este imposibil ca dintr'un număr de 10 hotărâri, spre exemplu, să nu fie de toate felurile: și bune și mai slabe, și chiar greșite și notându-se toate și făcându-se media să nu se ajungă la un rezultat, care să oglindească cât mai fidel cunoștințele juridice, modul de interpelări al legilor și posibilitatea de redactare a fiecărui magistrat. Care examen practic mai bun ar fi decât acesta?

Cât de regretabil însă este când auzim că cutare d. membru, din ordinul judecătorească, care trebuie să dea notele calificative și să facă aprecieri profesionale nu este abonat la puținele reviste juridice pe cari le avem, ori le refuză sau fiind abonat n'are timp să le citească sau le citește cu totul fugitiv și nu poate să știe și să ia cunoștință de rarile hotărâri ale instanțelor de prim grad, cari reușesc să vadă lumina zilei și nu rămân moarte și uitate în fundurile dulapurilor arhivelor oricât de interesante ar fi ele. Cum să mai aibă timp să citească pe celelalte din lumea uitării? Faptul este exact și d-nii directori ai revistelor judiciare ar putea spune, spre durerea noastră, micul număr de abonați pe care îl au și mai mic încă cu magistrații apreciatori ai inferiorilor lor a căror număr este însă atât de mare.

Se întâmplă astfel că în necunoștința lucrărilor fiecărui magistrat, care ar merita să fie recomandat sunt trecuți sub tăcere, cum este cazul unui eminent magistrat dela unul din tribunalele din vechiul Regat —

pentru a nu mai da și alte exemple ale cărui adnotări erudite și aprofundate prin toate revistele noastre juridice, n'au putut totuși, atrage, acum vreo 2 ani în urmă — în prezent nu mai știm — atențiunea celor în drept a-l recomanda așa că nici până azi n'a mai fost înaintat.

Ce descurajare poate fi mai mare ca aceasta, a muncii conștiințioase desconsiderată chiar din partea aceluia a căror datorie însăși este de a o evidenția și când acest tribut pe altarul științei dreptului, este poate admirat în tăcere, de aceia cari au timpul să ne citească revistele în străinătate sau chiar în țară, dar cari n'au cuvântul a o spune și a căror merit rămâne astfel în umbră și uitare. Câtă dreptate avea Victor Hugo când scria „Qui fait son devoir habituellement abandonne“.

Ce să mai spunem când se ajunge la concluziuni bizare: că un judecător a fost notat că s'a distins de Curtea de Apel în cursul unui an judecătorească, iar în anul următor, din cauze enigmatice nu mai este recomandat și deci Curtea găsește că nu s'a mai distins, adică dintr'un an în altul s'a schimbat din bun în rău dintr'o culoare în alta, ca o floare de...

Cum se poate asemenea variațiunile dela an la an în natura de a fi a aceluiași om când perfecțiunea și progresul sunt legea generală care cârmuiesc totul în univers și când declinul este excepțiunea?

Acest declin, corespunzător numai unei boli survenite, trebuie în mod pozitiv constatat și afirmat dar nu stabilit prin tăcere și indiferență.

De aceea cred că în recomandările pe cari trebuie să le facă Curțile de Apel, referințele Inspectorilor judecătorești sunt tot cele mai bune și sigure, aceștia fiind cei mai în măsură printr'un timp mai îndelungat și prin examenul mai amănunțit pe cari, prin bunăvoință, ar putea utiliza cu fiecare din magistrații din circumscripția lor, cel puțin pentru judecătorii de ocol, să dea informațiunile cele mai exacte. Am cunoscut inspectori judecătorești ari găseau chiar timpul de a interoga pe magistrații începători și cari nu dăduse încă examen, asupra diferitelor chestiuni de drept putând să-și facă astfel convingere despre cunoștințele lor. De ce oare măsura nu s'ar schimba în ceva și generalizată și d-nii inspectori judecătorești n'ar inspecta și lucrările juridice a fiecărui magistrat pe care îl inspectează, fie chiar numai hotărârile, pe care le-a redactat dând o notă după media rezultată din mai multe din ele?

Și acum, încheind, revenim la articolul d-lui judecător Hagi Gheorghe din „Justiția Olteniei“ trebuie să scriu, că am rămas mirat citind despre acele pelerinagii, despre „acele zile cari preced adunarea generală în prima jumătate a lui Decembrie, în cari este un adevărat pelerinaj, când aproape fiecare magistrat vine din tote unghiurile circumscripțiunei Curții de Apel dela cele mai îndepărtate judecătorii de ocol, sub aspectul de candidat“. Să fie oare chiar așa? Aici să se fi ajuns? Cel puțin în alte circumscripțiuni de Curți de Apel n'a pătruns acest obicei al temenelilor. De altfel eu cred că se exagerează și aceasta pentru fericierea corpului magistraților. Trebuie să fie cazuri izolate de asemenea natură, de atari pelerinagii cari nu cadrează de loc nici cu situațiunea socială a magistratului, care are totuși nevoie de o asemenea recomandare nici chiar cu pozițiunea magistratului căruia se adresează și iată de ce: cel dintâi este un judecător, mai înainte de toate, ori cum se va duce să solicite un drept despre care este convins că i se cuvine altui

judecător, ce este exact mai mare în grad. Ce ideie își va face acesta și ce va zice în sufletul său „și la dânsul justițiabilii se duc acasă sau în cabinetul său de lucru să-i solicite dreptatea și de aceia și el s'armanul vine la mine să mi-o ceară“, iar altul va spune către el însuși zâmbind : „iată altul care mă plictisește cu solicitările sale și căruia trebuie să-i promit, să-i dau cuvântul meu de magistrat — totuși — spre a mă putea scăpa de el“.

Dacă art. 123 Legea pentru Organizarea Judecătorească ne-a adus, în adevăr, în această tristă situațiune și la acest raport între magistrați, atunci nu rămâne de cât să fie cât mai curând suprimat pentru demnitatea magistraturii.

Dreptul și meritul judecătorilor trebuie să fie recunoscut dar nu cerșit, căci dreptatea se atribuie acelorora se cuvine după legi și nu se dă celor care o cerșesc; mila sa dă, adevărul se recunoaște.

DIC.

OBSERVAȚIUNI

asupra legii de organizare judecătorească cu privire la avansările în magistratură

Se știe de toți cei ce se interesează de literatura juridică și politico-socială, ce luptă s'a dus prin presă atât la noi cât și în Franța, pentru o cât mai bună selecționare a magistraturii. Cităm dela noi între alții pe d-nii Corneliu Botez și N. C. Schina, iar în Franța pe ilustrul academician Emile Faguet (vezi *Curierul Judiciar* Nr. 33—34 din 1919).

Regretatul ministru de justiție G. G. Mârzescu, făcând să se voteze art. 120—124, din legea de organizare judecătorească, a crezut că va satisface, cerințele timpului, de a întronă *cultul competenței* în templul sfânt al justiției. S'a înșelat însă atât el cât și noi, în așteptările noastre. Nepotizmul, hafărul, spiritul de castă și politicianismul, prezidează și astăzi avansările în magistratură, deși textele din legea Mârzescu, par a fi dorit altfel.

Să cităm textele în litera lor, și să vedem și aplicația de fapt a lor. Art. 120, alin. 3 zice : „Pentru fiecare vacanță, Consiliul superior... va recomanda 3, *dintre cei mai vechi* sau mai merituoși magistrați, din care Ministrul va numi unul“. De 4 ani proape de când se aplică această lege nu s'a văzut nici odată, ca Consiliul Superior să țină cont și de *vechime* în recomandările făcute, deși legea o impune, și deși este constant, că vechimea este ceva real, iar meritul de multe ori, este numai aparent.

Se mai zice în acest articol, că în recomandările ce face, Consiliul Superior, să țină seama și de *notele calificative*, care note sunt, după cum spune art. 121 din lege : cele de examen; cele ale inspectorilor judecătorești; cele ale șefilor erarhici; și cele ale Curților respective. În practică se știe, că în ultimul timp, Consiliul superior al magistraturii, a ținut seama în recomandările de avansare, *numai și numai* de notele calificative ale Curților de Apel, date pe baza art. 123 din l. p. org. judec.

Credem că această procedare a Consiliului Superior, este nu numai în afară de *textul legii*, care cere *imperativ*, să se țină seamă de *toate* notelele calificative arătate în art. 121 din lege.

Dar această procedare este și inechitabilă în fapt; pentru că magistrații Curților de Apel nu au puțința să cunoască *după lucrări*, pe toți judecătorii din cir-

cumscripție și mai ales, pe cei dela judecătorii dintre cari unii sunt foarte vechi și cu examen.

N'am avea nimic de zis, dacă aceste note calificative ale Curților de Apel, s'ar mărgini să fie niște *simple note calificative*, așa cum cere art. 120, alin. 1 și 121 alin. 1 din lege; dar vedem că acestor Curți li s'a dat voie pe baza circulărei ministeriale Nr. 61642 din 1924 nu numai să dea *note calificative* dar să facă și *recomandări* pentru eventuale avansări, drept ce nu reese din textele legii.

Dacă Curțile de Apel își arogă acest drept, pe bază de simple circulări, atunci, Consiliul Superior i se știrbește în mod grav dreptul de *recomandare* ce i se atribuie prin art. 120 din lege. Dacă citim cu atenție art. 123 din l. de org. judec., vedem că zice : „Fiecare Curte de Apel, întrunită în adunare generală, în prima jumătate a lunii Decembrie va stabili... *lista magistraților care s'au distins* în cursul anului judecătorească“, iar mai departe, zice : „Listele vor cuprinde pe magistrați după grade și se vor înainta Ministerului de justiție cel mai târziu până la 1 Ianuarie“. Din cuprinsul acestui articol se vede că, Curțile de Apel au dreptul să întocmească *numai* liste de magistrații care s'au *distins*, și care liste îi va cuprinde *după grade*. Adică după textul legii Curțile de Apel, sunt datoare să întocmească o astfel de listă :

Lista magistraților din care Curții de Apel care s'au distins în cursul anului judecătorească.

1) Prim-Președinți :

- a) . . . . .
- b) . . . . .
- c) . . . . .

2) Președinți de Tribunale, Prim-Procurori și Președinți pe loc:

- a) . . . . .
- b) . . . . .
- c) . . . . .

3) Judecători de Tribunale, de Ocoale și Procurori :

- a) . . . . .
- b) . . . . .
- c) . . . . .

Atât și nimic mai mult.

La ce grad să fie avansați acești distinși magistrați, este *căderea* Consiliului Superior, aceasta o spune art. 61, litera a și art. 120 din l. de org. judec. Cu sistemul de până acum se crează *invidia* printre magistrați, căci din același grad unii sunt propuși pentru trepte mai superioare și alții mai inferioare, și se mai crează și lipsa de respect față de magistrați Curții, care se crede că au lucrat cu părtinire.

Dar se va zice că în baza art. 123 alin. ultim și mai ales în baza circulărei Nr. 61642-1924 Curțile de Apel au dreptul să treacă în liste nu numai pe magistrații care s'au distins, dar să și arăte la ce grad *merită* să fie avansați? Răspundem : În baza Circulărei, Da ! dar în baza legii : Nu ! De unde reese aceasta ? 1) Din interpretarea „per a contrario“ a art. 123 alin. 2, care dă acest drept *numai* Curții de Casație; căci iată ce spune acest aliniat : „Curtea de Casație va întocmi lista Prim-Președinților, Președinților, Consilierilor, etc... care s'au *distins* și *merită a fi înaintați la gradul de Consilier de Casație*“. Prin urmare din această deosebire de redacție între alin. 1 și 2 din art. 123 se vede destul de clar, că, Curților de Apel nu li s'au dat dreptul, ca în listele ce vor întocmi să arăte și, *în ce grad merită* să fie avansați magistrații ce s'au găsit că s'au

distins, și această lipsă de prerogative se explică: este rezervată numai Consiliului superior potrivit art. 61 lit. a și 120 alin. 1 din l. p. org. judec.

2. În susținerea tezei noastre mai invocăm încă un argument de text: Art. 120, alin. 1 l. org. judec. zice: „Înaintările în magistratură nu se pot face decât conf. avizului Consiliului Superior, care este obligat, în recomandările sale, să țină seama pe lângă îndeplinirea condițiilor de înaintare și de notele calificative, etc.”.

Dacă citim și art. 123 alin. 1 din lege, vedem că Curțile de Apel sunt obligate să stabilească: „după lucrările judecătorești și după rapoartele șefilor erarhici lista magistraților care s'au distins.

Din apropierea acestor două texte se vede, că numai Consiliul Superior are dreptul și este obligat să cerceteze îndeplinirea condițiilor de înaintare, iar nu și Curțile de Apel, și aceasta se explică: Curțile de Apel nu au dreptul de a cerceta condițiile de înaintare, pentru că după lege, am văzut că, nu au dreptul ca în listele ce întocmesc să arate și gradul la care merită a fi avansat fiecare magistrat ce s'a distins. Aceasta este singura interpretare ce se poate da logic, textelor arătate mai sus. Dar se va zice: Ce importanță are acest fapt și pe cine prejudiciază?

Importanța este mare: Legea trebuie respectată în litera ei, de cei ce sunt cei mai în măsură, să cunoască și să interprete legile.

Prejudiciul este și pentru magistrați și pentru justiție în sine.

Ecoul nemulțumirilor stărnite pe urma întocmirii listelor de recomandare de către Curțile de Apel a ajuns în anii precedenți până în preajma Ministerului de Justiție și al Consiliului Superior al magistraturii, iar presa juridică a înregistrat nemulțumirile. (Vezi Dreptul No. 2 din 1927).

Prejudiciul constă mai ales, și în faptul că, cu ocazia facerii acestor tablouri de recomandări, Curțile de Apel, nu țin seama că aceste propuneri de avansări, se fac pentru anul ce vine și nu trec în tabloul de propuneri, decât pe magistrații care au întrunit stagiul de avansare în luna Decembrie a anului în curs. Această procedură nedreptățește pe magistrații tot atât de distinși, cari, dat fiindcă conform nouilor dispozițiuni avansările se fac la începutul anului, împlinesc stagiul în cursul lunii Ianuarie a anului pentru care se fac propunerile, credem că este nedrept ca o diferență numai de câteva zile să aducă o așa de mare diferență de tratament, pentru niște magistrați tot atât de distinși.

3. Această procedură nu numai că este nedreaptă dar este și ilegală. Mă explic: Magistrații distinși au dreptul dela lege să fie avansați când împlinesc stagiul de 3 ani (art. 97), de 4 ani (art. 100), de 2 sau 6 ani (art. 101), de 4 sau 8 ani (art. 101), 6 ani (art. 149 al. 5 și 8). În sistemul practicat astăzi, magistrații numiți în luna Decembrie pot fi avansați la termenul fixat de lege, căci vor putea fi trecuți pe tabloul Curței ce se întocmește în prima jumătate a lunii Decembrie, iar magistrații ce împlinesc stagiul la începutul anului pentru care se fac propunerile nu vor putea fi avansați la termen, oricât de eminenti ar fi și cu toată buna voință Consiliului Superior și aceasta numai pentru motivul că nu aveau împlinit stagiul în Decembrie, când s'a întrunit Curtea de Apel. Ori cu acest sistem se calcă dispozițiunile art. 97, 100, 101, 104 și 149 din lege, căci magistrați eminenti nu pot fi avansați la termenul de stagiul fixat de lege, ci tocmai peste un an când se vor convoca din nou Curțile de Apel!

Îată cum Consiliul Superior este neputincios a a-

vansa pe un magistrat eminent, chiar dacă a împlinit stagiul de avansare. Am arătat mai sus că din combinațiunea art. 120 al. 1 cu 123 al. 1 din lege rezultă destul de clar că numai Consiliul Superior are cădere să țină seama la recomandări și de îndeplinirea condițiilor de stagiul, iar nu și Curtea de Apel care am văzut că din felul cum este redactat art. 123 al. 1 în comparație cu art. 123 al. 2, rezultă că această instanță are dreptul să arate care magistrați s'au distins dar nu are dreptul să arăte și în ce grade acești magistrați merită să fie avansați.

Credem că Consiliul Superior va interveni cu un minut mai de vreme pentru a face ca avansările în magistratură să se facă strict după litera legii care cere ca Consiliul Superior să fie obligat a face recomandările magistraților după toate notele calificative arătate în art. 121 din lege, iar nu numai după listele de prezentare sau mai bine zis după recomandare ale Curților de Apel.

De altfel chiar regretatul Ministru Mărzescu, și mai târziu Consiliul Superior, de multe ori nu a ținut seama de aceste liste de prezentare în cazul când a avut alte elemente de apreciere a magistraților merituosi. Credem că ceasta era cea mai bună procedură, căci de multe ori Curțile de Apel, în aprecierile lor, sunt influențate de intrigi locale, simpatii și resentimente, care de cele mai multe ori influențează dreapta lor apreciere, apreciere care cu cât vine mai de sus și mai de departe, cu atât, credem, că este mai dreaptă și mai obiectivă.

Se impune deci ca Curților de Apel să li se ia dreptul — dat pe cale de simplă circulară — de a întocmi liste de recomandare în care să se treacă nu numai magistrații distinși după grade, dar să se precizeze și în ce grade merită a fi avansați acești magistrați, drept ce am arătat că nu li se cuvine după lege.

Legalitatea, nepărtinirea și dreapta judecată trebuie să prezideze la avansările în magistratură, căci numai astfel autonomia, independența și imparțialitatea magistraturii se poate dobândi în aceste timpuri de refacere, când magistrații distinși și muncitori, prin avansări, nu urmăresc onoruri, ci bucățița de pâine ce lipsește copiilor lor.

JUSTUS

Problema extinderii Codului nostru comercial în Ținuturile alipite

Intârzierea nebănuită, pe care a luat-o opera de unificarea tuturor legislațiunilor existente pe întregul cuprins al României întregite, a prilejuit în ultimul timp repunerea în discuțiune a problemelor în legătură cu soluțiunile provizorii ce sunt de luat pentru a crea cel puțin o unificare tranzitorie până la desăvârșirea operii de unificare definitivă.

Părerile emise sunt din cele mai variate (1). Dacă ar fi să se tragă o concluzie din acest mozaic de soluțiuni propuse, desigur că ideea unificării legislative prin extinderea legislațiunilor existente în

1) Enunțarea lor se află în mod judicios și complex expusă în laboriosul articol al d-lui P. Vasilescu, publicat în *Curierul Judiciar* No. 43 din 1926, care ne-a și inspirat rândurile de mai sus.

vechiul regat a dominat și domină puternic opiniunile, cel puțin ale juristilor regăteni.

* * *

Fără a intra în examinarea dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 137 (care vorbesc despre o „revizuire”) în raport cu soluția extinderii codurilor noastre și în ținuturile alipite, ne-am propus a arăta aci pe scurt un argument în plus — peste cele arătate până în prezent de alți comentatori autorizați (2) — spre a demonstra că soluția prin extindere nu este atât de lesnicioasă cât pare la prima ei analiză; și această arătare o vom face numai cu privire la codul nostru comercial, întemeiați tocmai pe credința generală că acest cod — dată fiind analogia profundă cu legiurile comerciale din ținuturile alipite — s'ar preta în cel mai facil mod la operațiunea extinderii.

Este adevărat că între legiuirea noastră comercială și cea ardelenască se găsesc multe caractere de analogie; fenomenul se explică prin sorghința comună a ambelor instituțiuni și anume: Codul german din 1865 și legea germană asupra schimbului din 1848 modificată cu Novelele din Nürnberg.

Se știe că actualul nostru cod comercial de la 1887, a fost adoptat aproape fidel după codul comercial italian din 1883, care la rândul său a fost și el adânc inspirat de codul și legile germane susmenționate.

Deasemenea legiuirile comerciale austro-maghiare din 1875, precum și legiuirile complementare din anii următori, astăzi încă în vigoare în Transilvania și Bucovina, nu sunt decât pastise mai mult sau mai puțin fidele ale aceluiaș cod german.

Prin urmare, se spune, aceeași origină, aceleași norme. Acelaș izvor, aceleași ape.

Ei bine, se uită că pârâiașele aceluiaș izvor pot întâlni în calea lor altfel de stânci, altfel de terenuri, cari pot să modifice compoziția chimică a acelorasi ape.

Acelaș lucru și cu aceste legi comerciale. Pe când în ținuturile ardelenesti viața comercială își înce-ruse de mult cursul ei, prezentând un trecut și o tradiție proprie, țărișoarele noastre dela Dunăre, pe atunci provincii vasale Imperiului Otoman, făceau în acest domeniu primii pași timizi. Tocmai târziu în 1829 tratatul dela Adrianopol obligând pe turci să-și dărâme toate fortificațiile de pe Dunăre, începe să încolțească un firicel de viață mercantilă în orășelele situate pe malul românesc al marelui fluviu internațional.

Intemeiat tocmai pe aceste considerațiuni, legiuitorul român în mod foarte chibzuit a înlăturat puterea legală a uzurilor comerciale, dispunând în art. 1 cod. com. că: „In comerț se aplică legea de față. Unde ea nu dispune se aplică codul civil“.

Pe când în mai toate celelalte coduri comerciale, atât în cel italian, cât și în cel german, austriac, etc. se spune categoric, că: „... iar acolo unde nu dispune legea se vor aplica uzurile comerciale“...

Și bine a făcut legiuitorul nostru că în această privință și-a păstrat originalitatea, căci uzurile ca să aibă autoritatea de lege, trebuie să prezinte un trecut îndelungat, să fie bine stabilite și mai cu seamă lesne de recunoscut, pentru ca dovada lor în justiție să se poată face cu o cât mai mare ușurință. Altfel ele ar mări izvorul nesecat al proceselor și ar constitui un pericol de moarte pentru comerț.

Și numai aceasta a fost cauza hotărâtoare și cu drept cuvânt întemeiată, care l'a decis pe legiuitorul nostru să le înlătore.

Căci altminteri o înlăturare nemotivată a uzurilor mercantile ar constitui o adevărată operă de legiferare nechibzuită. Legile comerciale sunt prin natura lor esențialmente evolutive, progresive. Pe fiece și trebuințele omului se multiplică și operațiuni noi juridice se ivesc, noi instituțiuni comerciale complementare se creiază. Ori dacă nu ar fi decât legile scrise — a căror modificare atentă nu se poate face decât la intervale destul de lungi — ar însemna, ca toate aceste noi creațiuni ale nevoilor zilnice să rămână în afară de o reglementare legislativă. Și tocmai de aceea toate țările cu un trecut comercial au înscris aceste uzuri, cu putere de lege, în codicele lor mercantile, ele constituind cel mai abil metod de adaptare, modelare și complectare a tuturor normelor învechite dintr'un cod.

Și atunci, revenind la chestiune, se mai poate susține cu atâta ușurință introducerea codului nostru comercial fără uzuri recunoscute în provinciile alinate, unde nu numai că uzurile au fost recunoscute de legiuitorul comercial, dar mai mult decât atât, puterea lor e recunoscută cu titlul de lege? Evident că nu.

Căci acolo unde codul comercial ar tăcea, ar trebui și instanțele de fond ardelenesti și bucovinene să se refere la codul nostru civil, care este cu totul diferit de al lor și care nu le este lor aplicabil. Cu alte cuvinte, s'ar referi la alte norme, decât cele în vigoare pe teritoriul lor, deși uzanțele mercantile locale le-ar sta la îndemână.

S'ar mai putea argumenta în felul următor: împrejurarea că codul nostru comercial, ipotetic extins pe tot teritoriul României, ar impune judecătorilor să se refere în spețele neprevăzute în acest cod, la codul nostru civil, inaplicabil acolo, se poate ușor înlătura prin aceea că însăși codul nostru civil lasă prin diferite articole (exempli grația: 970, 980, 981, etc.) porțița deschisă către uzurile locale atunci când spune că: „... convențiunile se vor executa și interpreta de bună credință și conform uzurilor în vigoare“...

2) Vezi D. Dobrescu în Curierul Judiciar 11 din 1924 și Dr. C. Chiselită în Curierul Judiciar, 44-46 din 1920 și 7 din 1921.

Argumentul este slab și nejuridic.

Pe lângă, că acest procedeu ar fi oarecum subversiv și atari procedee lăturalnice nu au ce căuta în forul justiției, dar încă este o profundă diferență între acest rol de chee interpretatoare pe care l'a acordat legiuitorul nostru civil uzurilor în vigoare, și între autoritatea de lege, de care se bucură uzurile în legislațiile austro-maghiare.

Intr'o legislațiune ca aceea austro-maghiară sau italiană, dacă există un uz aplicabil în speță și judecătorii fondului nu-l țin în seamă sau îl denaturează, hotărârea ce o dau constituie o adevărată violare de lege și un exces de putere și este ca atare casabilă.

Din contră — la noi — judecătorii de fond când sunt chemați a statua și interpreta o convențiune și nu ar ține seamă în interpretarea lor de uzurile locale, aprecierea lor ar fi desigur greșită, fără însă ca hotărârea ce ar da să poată fi supusă cenzurii Inaltei Curți, de oarece instanța de fond este suverană în aprecierea ei.

Iată dar un temei principial de bază în plus, care ne autoriză a nu accepta de plano soluția lesnicioasă a unificării legislațiilor comerciale astăzi existente pe teritoriul României întregite prin extinderea pură și simplă a codului din vechiul regat.

O operă de armonizare ocazionată de o atare extindere necesită aproape tot atât de îndelungate studii și puneri la punct, ca și o operă nouă de uniformizare prin elaborarea unui proiect cu totul nou.

Ceeace se poate însă recomanda cu toată căldura și sinceritatea este aceea de a invita pe cei însărcinați și onorați cu misiunea aducerei la îndeplinire a unificării legislative, să lase discuțiunile scolastice și academice de o parte și să păsească în mod viguros și neîntârziat în domeniul faptelor la îndeplinirea datoriei lor, dând dovadă națiunii că sunt conștienți și merituosi de măreția operei la care avem dreptul să ne așteptăm și să le-o reclamăm.

FLORIAN PORESCU

Dr. în Drept-Avocat

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 27 Iunie 1922

Președinția d-lui Dr. C. CHISELIȚA consilier

Donata Sibia cu Ida Charlotte Schwartz

Decizia No. 163

Inscripțiune în registrele funduare. Drepturi reale. Drepturi personale cari prin inscripțiune îmbracă caracterul de drepturi reale.

Dota nu este un drept real și nici un text de lege nu există că prin inscripțiune ar putea dobândi caracter ca atare.

Curtea

Luind în cercetare cauza de execuțiune silită a următorului Donato Sibia, contra urmăritei Ida Charlotte Schwartz văd. Misselbacher.

Se constată că în cauza prezentă judecătoria de ocol Brașov a hotărât sub No. 4727 921 respingând în parte cererea, iar contra acestei încheieri apelând următorul, Tribunalul Brașov a dat încheierea No. 1330 din 1922, admitând în întregime cererea, cum și aceea că contra acestei hotărâri a declarat recurs în termen urmărta.

S'a ascultat raportul d-lui Consilier Dr. N. Stănilă.

Deliberând

Având în vedere că obiectul inscripțiunii în registrele funduare îl poate forma conf. art. 54 și 63 p. c. fund. numai drepturile reale înșirate în art. 309-858 C. austriac sau acele drepturile personale cari prin inscripțiune îmbracă caracterul de drepturi reale, cum sunt cele înșirate la art. 1073, 1095, 1236 C. austr.

Având în vedere că dota nu e un drept real și nici un text de lege nu există că prin inscripțiune ar putea îmbrăca caracterul de atare. Că nu se poate subsuma nici sub noțiunea de servitute, stipulațiunea sau renta fiind un drept provenit din convențiunea matrimonială. Că astfel fiind, nu obține nici cazul prevăzut în art. 66 pr. C. Fund.

Că însuși următorul recunoscând calitatea de drept personal a dotei, cere numai înscrierea prohibițiunii vânzării imobilelor dotale.

Având însă în vedere că dreptul de administrare a averii dotale și prohibițiunea înstrăinării acelea sunt două noțiuni juridice, cu totul deosebite.

Deci, în lipsa unei hotărâri judecătorești, sau al unui consens mutual, nu se pot înlocui reciproc.

Curtea află recursul de întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul dat de urmărta Ida Schwartz contra hotărârei Trib. Brașov 1330 din 1922 și cea a judecătoriei de ocol Brașov No. 4727 din 922.

În consecință reformează aceste încheieri încât privește ordonarea inscripției calității dotale a imobilelor acolo înșirate. Respingând pe următorul Sibia Donata cu această cerere.

Celelalte dispozițiuni ale încheierilor atacate cu recurs nu le atinge.

Obligă însă pe următorul ca să solvească urmărta (500) cinci sute lei cheltueli survenite cu acest recurs.

(ss) Dr. C. Chiselită, C. Rătescu, Dr. A. Pop, Dr. N. Stănilă, N. Bădescu-Roșiori.

NOTA. — Decizia susmenționată stabilește că potrivit paragr. 54 și 63 din procedură asupra Cărților Funduare din 1855, nu se poate înscrie în registrele funduare de cât drepturile reale enumerate în paragr. 309-858 din Codul Civil austriac sau drepturile personale care, după același Cod, pot să îmbrace caractere de drepturi reale. Este perfect exact.

Însă dota conform deciziei — și aci este eroarea — nu este un drept real și nu poate fi considerat ca o servitute pentru că ea este un drept derivat dintr'un contract de căsătorie. În consecință, paragr. 66 din Procedura Cărții Funduare (Grundbuchordnung) privitoare la înscrierea de servituți nu ar fi aplicabil.

Această concluzie nu poate să se mențină (nu se poate susține).

Decizia sus menționată nu cunoaște natura juridică a dotei astfel cum ea a fost stabilită de Codul Civil austriac, care este în vigoare în Transilvania.

După paragr. 1228 din zisul Cod: dacă dota consistă în imobile, soțul este privit ca uzufructuarul dotei. Uzufructul este deci o servitute personală după paragr. 478. Servitutea este un drept real conform paragr. 308 și trebuie înscris în Cărțile funduare conform paragr. 481.

Această critică este confirmată de teorie.

Krainz, o autoritate recunoscută în teoria dreptului privat austriac spune în lucrarea „Systeme“ (Ed. IV, Vol. II-2, paragr. 438, pag. 464): „Das Fruchtgenussrecht des Mannes am Heiratsgute ist wahre Dienstbarkeit; daher die Notwendigkeit der Einverleibung hinsichtlich unbeweglicher Sachen (paragr. 481“. Dreptul de uzufruct al soțului asupra dotei este o *servitute adevărată*; urmează de aci necesitatea înscrierii pentru imobile (par. 481).

Aceiași teză este sprijinită de monografistul cel mai adânc ai regimului matrimonial ungar George Ianeso (Fodor Armin Magyar Maganjog, vol. IV, Csaladjog, par. 100, pag. 526). Acolo spune între altele: „In ceea ce privește dota care consistă în imobile, este necesar ca dreptul dotal să fie asigurat prin înscrierea în cartea funduară“. Pe urmă, el dezvoltă natura dotei în termenii următori: „Dreptul dotal este prin ideea sa un drept de uzufruct al soțului limitat de durata căsătoriei. Dreptul de uzufruct este de asemenea, după Codul Civil austriac (par. 509—520), o servitute; însă servitutea este un drept real (par. 308); deci rezultă, după ordinea strictă și literală din par. 63 din Grundbuchordnung că dreptul dotal intră printre drepturile supuse înscrierii“ (ibid. pag. 527).

Dacă Curtea de Casație spune că dota este bazată pe un contract de căsătorie, nu rezultă de aci nimic în ceea ce privește natura juridică a dotei ca drept real. Un contract de căsătorie poate fi soriginea a diferite drepturi atât personale cât și reale; iar dacă un uzufruct este bazat pe un contract de căsătorie, nu este mai puțin un drept real decât dacă același drept ar fi avut origina sa într'un contract de moștenire sau un orice altfel de transacție.

Enunțarea deciziei criticate este deci contrară dreptului privat actual din Transilvania.

CHARLES DE SZLADICI

Doctor în Drept, Profesor de Drept privat Ungar și Austriac la Universitatea din Budapesta

În editura „Curierul Judiciar“ S. A., va apare la 10 Decembrie.

LEGEA ȘI REGULAMENTUL STATUTULUI FUNCȚIONARILOR PUBLICI adnotat cu doctrina și jurisprudența și Desbaterile Parlamentare de Radu Dimțu Prețul 160 lei.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 25 Noembrie 1924

Președinția d-lui Dr. C. CHISELIȚĂ Consilier

Donato Sibilia cu Ida Schwartz Misselbacher

Decizia No. 520

Cărți funduare. Uzufruct dotal. Intabularea dreptului.

Intabularea dreptului de uzufruct dotal nu este în contradicție cu regulamentul cărților funduare în vigoare în Transilvania.

S'a luat în cercelare recursul (apelul), făcut de petiționarul urmăritor Donato Sibilia, contra încheierii No. 1923, Ca. G. 2562 — 4, dată în a doua instanță de Tribunalul Brașov în afacerea de execuție, în materie de Carte Funduară, cu urmărirea Ida Schwartz Misselbacher.

S'a ascultat raportul d-lui Consilier T. Radu.

Deliberând

Asupra recursului, prin care se cere reformarea încheierii Tribunalului dată în a doua instanță și ordonarea intabulării dreptului de uzufruct dotal, în cele de execuție asupra imobilelor cuprinse în cartea funduară No. 10896 a comunei Urbane Brașov, fiind proprietatea urmărirea Ida Schwartz Misselbacher.

Având în vedere, că Tribunalul Brașov, prin încheierea atacată cu recurs, reformând încheierea judecătorei de ocol Brașov, ca autoritate funduară, dată la 27 Noembrie 1922, sub No. 3665 din 1922, c. I., a respins cererea petiționarului recurent, cerând intabularea dreptului de uzufruct dotal în cale de execuție asupra susziselui imobil în baza sentinței Tribunalului Bari (Italia) investită cu formulă executorie atât de acest Tribunal, cât și de Curtea de Apel din București.

Că Tribunalul, pentru a ajunge la această soluționare invoacă autoritatea lucrului judecat, și anume ca petiționarul în prealabil acestei cereri, a mai făcut cerere judecătorei de ocol Brașov, ca instanță de execuție, cerând ordonarea execuției în baza menționatei sentințe Italiene, înzând astfel a ajunge la același scop, ca cu prezenta cerere, iar că acea cerere a lui a fost definitiv respinsă prin deciziunea acestei Inalte Curte secția II-a, dată sub No. 163 din 1922, astfel prezenta cerere s'a respins de autoritatea lucrului judecat.

Considerând însă că autoritatea lucrului judecat cu succes nu se poate invoca decât într'o cauză procesuală, atunci când dreptul validat prin acțiune în prealabil, s'a soluționat deja în fond și în mod definitiv prin o sentință judecătorească, nu există însă autoritatea lucrului judecat într'o cauză grațioasă, extra-procesuală) execuțională, sau în materie de carte funduară, cum e în speță.

Considerând că abstracție făcând dela această împrejurare în cazul de față, deși se discută în esență același drept extra-procesual între aceleași părți, totuși.

Pe când întâia cerere a fost introdusă judecătorei de ocol Brașov, ca instanță execuțională, cerându-se ordonarea execuției în baza sentinței definitive a Tribunalului Italian, Bari, sentință investită cu formula executorie atât de acel Tribunal, cât și de Curtea de Apel din București, în felul de a se ordona prenotarea interdicției de grevare și înstrăinare, asupra sus menționatei imobile.

Noua cerere s'a înaintat judecătorei de ocol Brașov, ca autoritate funduară, cerându-se în conformitate cu dispozițiunea menționatei sentințe italiene, intabu-

larea dreptului de uzufruct dotal asupra imobilelor în chestiune, abandonând astfel partea petiționară, cererea ordonării execuțiunii, ca fiind fără rost, deoarece ținând seama de normele de procedură în vigoare, în Vechiul Regat, investirea sentinței în mod definitiv cu formula executorie și cu executorul sentinței, fiind vorba de o sentință a unui stat străin, echivalează întru toate cu ordonarea execuțiunii silite în mod definitiv, în înțelesul normelor în vigoare în Transilvania.

Considerând, că prin urmare, în speță, strict luat nici nu avem de a face cu o cauză pur execuțională, cum era cea precedentă, rezolvită în mod definitiv de această înaltă Curte, ci este a se cerceta o cauză soluționată în materie de carte funduară, cu alt petit, invocându-se în baza cererii și elemente noi.

Considerând că, așa fiind, rău Tribunalul Brașov, reformând încheierea judecătorească de ocol Brașov, a respins cererea petiționarului pe motivul autorității lucrului judecat, și urmează a se cerceta, dacă există condițiunile pentru a se putea admite cererea în fond.

Considerând că prin sentința definitivă No. 3912 din 1921, a Tribunalului Bari, din Italia, sub punct 2 se dispune că „soțul Sibilina” va trebui să păstreze administrațiunea dotei și mai precis a tuturor bunurilor mobile și imobile, declarate dotale prin contractul de căsătorie din 19 Septembrie 1913, făcut de notarul Svatits Benő din Sibiu și să ordone înregistrarea acestor bunuri dotale mobile și imobile în registrul de inscripțiune ipotecară.

Că această sentință italiană confirmată atât de Tribunalul italian, cât și de Curtea de Apel București, S. II-a, prin deciziunea No. 60 din 18 Martie 1922, investită fiind în mod definitiv cu formula executorie, ordonându-se acelei sentințe, și executorul dispozițiunilor cuprinse într'însa, numai poate fi de căderea unei alte instanțe de a cerceta, dacă sentința trebuie executată din punctul de vedere al convențiunei internaționale existente dintre statul Italian și cel Român.

Considerând, că văzând actul notarial, menționat din sentința italiană, aflat la dosar în copie autentică, nu mai încapă îndoială, că imobilele dotale menționate în acea sentință aparține și imobilul cuprins în cartea funduară, No. 10896, a comunei urbane Brașov.

Că prin certificatul comunal, aflat la dosar, se dovedește și identitatea părâtei ca proprietară funciară a acestui imobil.

Că intabularea dreptului de uzufruct dotal nu e în contradicție cu regulamentul cărților funduare în vigoare în Transilvania.

Că prin urmare neexistând nici un impediment funciar, cererea petiționarului trebuie admisă, urmând ca consecință a se reforma încheierea tribunalului și a se menține încheierea judecătorească de ocol prin care s'a admis cererea; totuși, cu corectarea corespunzând realității și anume că numărul sentinței Tribunalului Bari din Italia, invocată pe baza tabulărei dreptului de uzufruct dotal, de la 3913 și corectată la 3912, iar în locul hotărârei Tribunalului Ilfov Secția I-a C. C. No. 691 din 1921, se invoacă decizia Curții de Apel din București, Secția II-a No. 60 din 18 Martie 1922, urmând a se dispune corectarea în sensul acesta și a introducerii, săvârșite, în Cartea Funduară No. 10896, a Comunei Brașov, pe foaia C. sub No. seria 13.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul (apelul făcut de Donato Sibilina contra încheierii Tribunalului Brașov, dată sub No. 1923 Ca. G. 2562 — 4, în consecință, reformează această încheiere și confirmă încheierea judecătorească de ocol Brașov, secția Căr-

ței Funduare, dată sub No. 3765 din 1922, C. F., cu corectarea că, în locul hotărârei Tribunalului Ilfov, Secția II-a, c. c. No. 691 din 1921, se invoacă pe baza intabulărei dreptului de uzufruct dotal, decizia Curții de Apel București, Secția II-a, No. 60, din 18 Martie 1922, iar No. sentinței Tribunalului din Baria, Italia, se corectează dela 8913 la 8912, menționându-se tot cu această corectare, ce urmează a se face în Cartea Funduară de biroul Cărților Funduare, și înregistrarea din c. f., No. 10896 a Comunei Urbane Brașov, pe foaia C. sub No. serial No. 13.

(ss) Dr. C. Chiselită; Dr. C. Crăciunescu; T. Radu; Al. Peretz; T. A. Brădăoiu; Isac.

CURTEA DE APEL TARGU-MUREȘ

Audiența dela 30 Iunie 1926

Președinția d-lui AUREL BERSAN, Președinte
Sentința No. C. I. 1148/17-1923

Vânzare. — Avere imobiliară dotală supusă legii italiene conform actului matrimonial și Convenției de la Haga din 17 Iulie 1905. Intabularea ei în cartea funduară Brașov. Separațiune de corp. Vânzarea averii de către soție fără consimțământul bărbatului. Anulare.

Când din contractul matrimonial încheiat între soți se constată că în privința imobilului stipulat ca avere dotală ei au acceptat legea italiană, acea avere dotală nu poate fi înstrăinată dacă acesta nu s'a permis expres prin contractul de căsătorie sau dacă în urma consimțământului ambilor soți tribunalul nu o aprobă pentru necesitate evidentă. Altfel, numai bărbatul ca administrator al averii dotale reprezintă pe femeie în ceea ce privește această avere și prin urmare dacă acțiunea pentru a anula actele de înstrăinare a acestei averi s'a făcut cu călcarea legii.

Curtea de apel Turgu Mureș ca instanță civilă de apel în procesul reclamantului Dr. D. S., cetățean italian, reprezentat prin av. Dr. Ioan Rachitan contra pârâților A. G. și soția sa B. născută E., ambii din Brașov, și reprezentați prin avocații Dr. H. Fraetschkes și Dr. P. Thor pentru anularea vânzării intervenită între soția reclamantului ca vânzătoare și pârâții cumpărători și radierea intabulării dreptului de proprietate al pârâților din cartea funduară Brașov, No. 10896, proces intentat înaintea Tribunalului Brașov și rezolvat acolo prin sentința dată la 2 Octombrie 1923 cu No. 2015 din 7-1923, în urma apelului înaintat de reclamant la 10 Noembrie 1923 înreg. la No. C. 2015 din 9-1923 și în baza dezbaterii orale terminată la 30 Iunie 1924 după deliberare a dat în ziua de mai sus arătată următoarea:

Sentință

Reformează sentința primei instanțe, admite acțiunea reclamantului, declară nevalabil contractul de vânzare-cumpărare intervenit între I. C. S., ca vânzătoare, și pârâți, ca cumpărători, la 29 Noembrie 1922 și ca urmare ordonă restabilirea stărei anterioare a cărții funduare prin radierea intabulărei dreptului de proprietate a pârâților înscris în cartea funduară Brașov, No. 10896 prin decizia No. 1116 din 20 Aprilie 1923, asupra imobilului cuprins în acea carte funduară sub No. de ordine 1 și 2 numere topografice 5471 — 2, 5471 — 3, 5721 — 10, 5721 — 11 și 5721 — 9.

Ordonă prezenta sentință, după ce va rămâne definitivă să fie transmisă judecătorească de ocol. Brașov, ca

autoritate de carte funduară, pentru a efectua radierea.

Obligă pe părâți ca, în termen de 15 zile sub sancțiunea execuției silite, să plătească reclamantului 36000 (Trei zeci și șase mii lei) cheltueli de judecată din cari 22000 lei pentru prima instanță și 14000 lei în apel.

Motivele

Contra sus arătatei sentințe a tribunalului Brașov, prin cari i-a fost respinsă acțiunea, ca nefondată, reclamantul a făcut apel și a cerut reformarea sentinței apelate și admiterea acțiunii sale cu cheltueli de judecată pentru ambele instanțe. Susținerile sale sunt cuprinse în acțiune și în scriptul pregătitor prezentat în cursul procesului în apel, și înregistrat la No. C. I. 1148 din 15-1923 din 23 Iunie 1924, la cari scrip. Curtea se referă. Pârâții au cerut confirmarea sentinței cu cheltueli de judecată în apel pentru motivele din aceea sentință.

Curtea

Având în vedere că părâții au recunoscut atât în instanță, cât și prin actul de cumpărare (anexa G. a. acțiunii) că la data contractării au cunoscut faptul că vânzătoarea era soția reclamantului și ca atare cetățeană italiană, că mai mult încă prin acel act au recunoscut că au cunoștință că reclamantul, soțul vânzătoarei, cu care aceasta nu trăia împreună, exploatează, adică cere, în fața justiției dreptul de administrație și uzufrucția în favoarea sa.

Că prin urmare lor, părâților, le incumbă datoria de a examina la contractare dacă consimțământul vânzătoarei era valabil exprimat, față cu legea italiană, căreia era supusă averea vânzătoarei conf. art. 2 al convenției dela Haga din 17 Iulie 1905, și potrivit actului matrimonial încheiat cu reclamantul la căsătoria lor. Având în vedere că din actul prin care părâții au cumpărat imobilul în litigiu dela I. C. S. soția separată a reclamantului se constată că aceasta a vândut acel imobil fără consimțământul soțului ei, reclamantul, și fără a avea vreo autorizație legală;

Considerând că potrivit art. 154 C. civ. italian, soția nu poate înstrăina bunuri imobile fără autorizația, adică fără, consimțământul soțului.

Considerând că potrivit art. 148 C. C. italian căsătoria se desface numai prin moarte.

Având în vedere că prin sentința Trib. Bari executabilă în România, conform convenției cu Italia dela 24 Februarie 1881, fiind investită cu formulă executorie de Curtea de Apel din București, nu s'a desfășurat căsătoria dintre autoarea de drept a părâților, și reclamant, ei s'a pronunțat numai separația lor de corp, menținându-se în mod expres dreptul soțului de a administra și în viitor averea dotală a soției.

Având în vedere că din contractul matrimonial încheiat între reclamant și autoarea părâților, la 13 Decembrie 1919 (anexa B. a acțiunii) se constata că imobilul în litigiu a fost stipulat ca avere dotală și că soții au acceptat legea italiană în ce privește drepturile lor violate.

Că numai soțul are administrarea averii dotale conf. art. 1399 acelaș cod.

Că averea dotală nu poate fi înstrăinată dacă aceasta nu s'a permis expres prin contractul de căsătorie (art. 1404 c. civ. it.) ceeace, în speță, nu s'a stipulat sau dacă în urma consimțământului ambilor soți. Tribunalul nu o aprobă pentru necesitate sau utilitate evidentă (art. 1405 c. civ. italian).

Considerând că numai bărbatul ca administrator al

averei dotale reprezintă pe femei în ce privește această avere și prin urmare dacă acțiunea pentru a anula actele de înstrăinare a acestei averi (art. 1407 c. c. it.) s'a făcut cu călcarea legii;

Considerând că așa fiind nu se poate susține că între reclamantă și părâți nu ar exista nici un raport juridic și că dânsul nu ar avea dreptul la acțiunea în anulare a vânzării.

Că dovedit fiind că părâții au cumpărat imobilul în litigiu, averea totală dela I. C. S. cetățeană italiană supusă statutului personal Italian, fără ca aceasta să fi avut dreptul de a-l vinde (art. 1404-1405 c. civ. it.) și fără ca cel puțin să fi avut autorizația bărbatului conf. art. 154 c. c. it.) consimțământul vânzătoarei nu este exprimat în mod valabil și acest element esențial al convențiunii lipsind, însuși contractul este în origină nevalabil.

Considerând că față cu această constatare în cartea funduară a dreptului de proprietate al părâților efectuată pe baza unui asemenea contract este nevalabilă și deci cată a fi radiată și a se restabili starea anterioară a cărței funduare.

Pentru aceste motive Curtea a infirmat sentința Tribunalului și a admis acțiunea reclamantului, nu a obligat însă pe părâți, ca să dea act pe baza căruia să se facă o nouă întrebuițare pentru că conform art. 12 Legea LIV din 1912 radierea trebuie făcută din oficiu și de aceia a hotărât în consecință.

Partea dispozitivului referitoare la cheltuelile de judecată se întemeiază pe 508 și 425 pr. civ.

(ss) *Alex. Bian, Aurel Bersan, Alex. Marcovici.*

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 12 Decembrie 1924

Președinția d-lui Dr. GH. PLOPU, consilier

Deciziunea No. 2296

Vânzare. Avere imobiliară dotală supusă legii italiene conform actului matrimonial și Convențiunei de la Haga dn 17 Iulie 1905. Intabularea ei în Cartea fundură. Separațiune de corp. Vânzarea averii de către soție fără consimțământul bărbatului. Cerere de anulare din partea soțului. Respingere.

Dispozițiunile speciale ale regulamentului cărților funduare fiind luate în interes de ordine publică pentru a asigura libertate tranșacțiunilor cu privire la imobile, intabulările regulat făcute în cărțile funduare nu pot fi atacate pentru nevalabilitate decât de acele persoane ce sunt vătămate în drepturile lor de intabuare.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a intimațiilor A. G. și a soției B. G. contra sentinței Curței de Apel Tg. Mureș No. 1923-C. I. 1148 din 923 în procesul intentat de reclamantul D. S. pentru radierea dreptului de proprietate.

După referatul d-lui Consilier Șandor, după pledoariile av. Dr. D. A. pentru reclamant și Dr. L. O. pentru intimați.

Curtea deliberând,

Asupra cererilor de reviziune făcută de părâți A. G. și B. G., născută E., din Brașov, în contra sentinței Curței de Apel din Tg. Mureș No. C. I. 1148 din 923 din 25 Septembrie 1924, dat în procesul ce li s'a intentat de reclamantul D. S. pentru radierea intabulării actului de vânzare făcut de soția sa I. C. S.

Având în vedere că din prima sentință apelată se stabilește că starea faptică, în 19 Septembrie 1913, I. C. S. din Brașov, căsătorindu-se cu intimatul B. S. supus italian, prin contractul matrimonial încheiat în fața notarului public, din Sibiu, îi aduce ca dotă între altă avere și imobilul din Brașov, cuprins în Cartea Funduară la No. 10896, stipulând prin articolul 2 al contractului, că soțul va avea folosința și administrațiunea în sensul legii a averii dotale din momentul încheierii căsătoriei și pentru durata conviețuirii, soția rezervându-și dreptul de a dispune împreună cu soțul în toate chestiunile privitoare la fonduri și fructificarea dotei; iar prin articolul 5, că la încetarea conviețuirii, dota se va restitui fără întârziere; mai departe, prin articolul 6, că predarea și preluarea efectivă a averii dotale, se va face în forma valabilă, conformă dreptului italian, și în fine, prin articolul 9, că actul se înțelege făcut după dreptul italian, care va fi valabil și pentru cazurile neprevăzute în acest contract.

Mai departe, se stabilește deasemenea, că dota nu a fost predată soțului, rămânând în posesia soției, care nu a conviețuit cu soțul său, pentru care acesta a cerut și obținut dela Tribunalul din B. (Italia) prin sentința investită cu formula executorie No. 1660 din 7 Mai 1921, separațiunea de corp și masă din vina soției, păstrându-se administrația bunurilor dotale în favoarea soțului, după care soțul a înaintat proces soției, înaintea Tribunalului Brașov, pentru constatarea dreptului de uzufruct asupra imobilului înscris în Cartea Funduară la No. 10896, cerând apoi intabularea acestui drept în favoarea sa, precum și notarea prohibițiunii de înstrăinare și însărcinare, care a fost respinsă prin deciziunile Curții de Casație No. 163 din 27 Iunie 1922 (1) și Secția I-a, No. 1177 din 7 Noembrie 1922.

Posterior, prin actul de vânzare din 29 Noembrie 1922, soția separată de corp și masă, vinde imobilul părților, care intabulează dreptul lor din Cartea Funduară, declarând prin act că au cunoștință de faptul că bărbatul vânzătoarei exploatează în fața Justiției administrația și dreptul de uzufruct în favoarea sa.

După aceea, la 1 Mai 1923, reclamantul a intentat acțiunea părților, înaintea Tribunalului Brașov, pentru radierea dreptului părților, pentru motivul că vânzarea nu era valabilă, deoarece părțile fiind supuse în privința dreptului asupra averii dotale legilor italiene, atât prin contract cât și prin baza convenției dela Haga din 17 Iulie 1905, care prin articolul 2 dispune că în lipsă de contracte, efectele căsătoriei asupra averii soților, atât mobilă cât și imobilă, sunt regulate după legea națională a bărbatului, precum și a sentinței Tribunalului din B. (Italia), executabilă în România, în baza articolului 11 din convențiunea consulară cu Italia, din 24 Februrie 1881, deoarece a căpătat executorul prin decizia Curții de Apel din București, Secția II, No. din 18 Martie 1922, menținută prin cea cu No. 163 din 28 Iunie 1922, rămasă definitivă, prin care s'a recunoscut soțului dreptul de administrație a averii dotale, pentru că vânzarea nu s'a făcut cu consimțământul soțului, nici cu autorizația Tribunalului, cum o cere legile italiene, soluțiune ce a fost acceptată prin sentința Curții de Apel.

Având în vedere că din starea faptică expusă mai sus, forul apelativ a tras concluziunile juridice eronate,

pentru că, dacă este adevărat că vânzătoarea, prin căsătorie devenind italiană era supusă legilor italiene, dacă conform convențiunei din Haga, în lipsă de convențiune contrară, era supusă legilor italiene, în ce privește administrațiunea averii dotale, de orice natură deoarece bărbatul său era italian, și în fine pentru că prin contractul de căsătorie s'a supus legilor italiene, după care femeia nu este capabilă a dispune de bunurile sale în timpul căsătoriei fără consimțământul bărbatului, nu este mai puțin adevărat, însă, că acest drept este în contradicție cu însăși convenția părților, care, prin contractul de căsătorie, au recunoscut dreptul bărbatului, la folosință și administrațiunea averii dotale, numai pe timpul conviețuirii împreună, nu pe tot timpul căsătoriei, și că încă, dacă averea a fost predată în folosința bărbatului după formele legii italiene, ceea ce nu s'a făcut, femeia conservând mai departe posesiunea averii, — după cum deasemenea au recunoscut obligațiunea soțului de restituirea dotei, către soție, pe dată ce a încetat conviețuirea, presupunând bine înțeles că predarea dotei către soț ar fi avut loc, ceea ce avea de efect că bunurile dotale erau la libera dispozițiune a soției. Ori, în baza acestei stipulațiuni contractare, care era permisă, deoarece convențiunile cu privire la starea și capacitatea persoanelor de a contracta nu sunt în contra ordinii publice internaționale, ci numai a dreptului intern al fiecărui Stat, și vânzătoarea când a contractat căsătoria era supusă legilor ungare, după care femeia este liberă a contracta în privința bunurilor sale (legea XXXI din 1894 par. 105), așa că vânzătoarea nu mai avea nevoie de consimțământul soțului pentru a vinde imobilele sale dotale.

Având în vedere că dreptul soției, de a vinde imobilele sale dotale, nu este împiedicată nici prin autoritatea lucrului judecat rezultând prin sentința Tribunalului B. (Italia) din 7 Mai 1921, pentru că deși a căpătat exequator în România, prin deciziunea Curtei de Apel din București, No. 163 S. II-a din 28 Iunie 1922, acest exequator nu-i dă putere de executare pe întregul teritoriu al României, pentru că nu a fost cerută și încuviințată și de Trib. Brașov, unde era domiciliul părților în țară și situația imobilului în litigiu, conform art. 3374 proc. civ. română; ceea ce mai mult încă, când reclamantul a căutat să valideze dreptul său de administrațiune a averii dotale, recunoscută prin aceeași sentință, înaintea instanțelor de domiciliu al părții și al situațiunei imobilului dotal, a fost respins în cererea sa prin deciziunea Inaltei Curți de Casație S. Nr. 163 din 1922 S. I-a 1177 din 1922, care formează autoritatea de lucru judecat în această privință.

Pe lângă acesta, dreptul pretins de reclamant pe baza legii italiene, mai vine în conflict cu dispozițiunile speciale ale regulamentului Cărtilor Funduare, luate în interes de ordine publică, pentru a asigura libertatea tranzacțiunei cu privire la imobile, că nici un drept cu privire la mutațiunea imobilului nu se ia în considerare decât, dacă și pe cât este înscris în cartea funduară, și acolo, figurând dreptul de proprietate al vânzătoarei, în mod valabil s'a transmis dreptul său prin vânzarea către părți.

Având în vedere că în baza paragrafului 148 din regulamentul Cărtilor Funduare, intabulările regulate făcute în cărțile funduare nu pot fi atacate pentru nevalabilitate decât de acele persoane ce sunt vătămate în drepturile lor de intabulare, ori, reclamantul nu are un asemenea drept, de aci nici imputarea

1) Iar, ulterior, prin decizia cu Nr. 520 din 25 Nov 1924 a aceluiași Secțiuni ce publicăm mai sus, Curtea de casație revine admitând intabularea dreptului de uzufruct al soțului. (N. R.)

de rea credință a cumpărătorilor, că au știut de situația familiară a soției și de reclamațiunile soțului înaintea justiției nu pot fi luate în considerare, pentru că aceștia erau ținuți să știe nu de aceste reclamațiuni ci numai de drepturile reale intabulate în Cartea Funduară.

Pentru aceste motive sentința Curței de Apel a trebuit să fie schimbată și reclamațiunea respinsă; iar reclamantul care a pierdut procesul, să fie condamnat la suportarea tuturor cheltuelilor de judecată pentru procesul, forul apelativ și forul de reviziune conform paragraful 543 proc. civ.

Pentru aceste motive, Curtea admite cererea de reviziune a intimațiilor; schimbă sentința Curței de Apel din Tg. Mureș No. 1923 C. I. 1148 din 1923.

Răspinge acțiunea reclamantului și îl obligă ca în termen de 15 zile sub greutatea de execuție să solvească intimațiilor 40.000 lei speze de proces apel și reviziune.

(ss) *Dr. G. Plopu, Er. Mandicevski, Vecedrea, Șandor, Bălăcescu.*

NOTA. — Motivele în baza cărora Curtea de Casație a respins acțiunea în radiere, se pot reduce la următoarele :

1. Neexecutabilitatea sentinței Tribunalului italian din Bari, în ce privește imobilul ce a format obiectul litigiului, pentru că, deși sentința italiană a fost investită pe teritoriul României cu exequatur după formele preserise de convenția română-italiană din anul 1881 (art. 11), totuși acest exequatur nu-i dă putere de executare și în privința imobilului în litigiu, pentru că n'a fost cerut și încuviințat și de Tribunalul Brașov, unde eră domiciliul părților în țară și situația imobilului.

Din această argumentare ar rezultă că, dacă cineva ar avea să-și valideze drepturi rezultând dintr'o sentință italiană în fața mai multor instanțe indigene, așa cum este în speță, ar trebui să ceară și să obțină exequaturul separat în fața fiecărei instanțe.

Această argumentare nu se poate admite.

În adevăr, cererea de încuviințare a exequatorului a fost discutată în cadrul unui proces regulat, după regulile procedurii civile, în care părțile înfățișate prin reprezentanții lor au discutat cererea în contradictoriu, și în care s'a uzat de toate căile de atac prevăzute de pr. civilă în procesele civile (apel, opoziție, recurs în casație). O hotărâre judecătorească, dată în asemenea procese, dobândește autoritate de lucru judecat, imediat ce ea nu mai este atacabilă pe nici o cale. Ori, a afirmă că exequaturul obținut printr'o asemenea hotărâre, trebuie cerut și obținut din nou, când un drept derivat din sentință urmează a fi validat în fața unei alte instanțe, înseamnă a pune din nou în discuție o chestiune tranșată printr'o hotărâre rămasă definitivă, înseamnă, cu alte cuvinte, a ataca autoritatea lucrului judecat, ceea ce este inadmisibil.

Abstracție făcând dela faptul, că pentru imobilul situat în Brașov nu eră nevoie de un nou exe-

quatur, Curtea de Casație greșit a înlăturat în speță executarea sentinței italiene și pentru motivul că, conform art. 7 al convențiunei dela Haga din anul 1902, (12 Iunie) sentințele de divorț și de despărțenie emansate dela Tribunalele competente vor fi recunoscute de toate Statele semnate, dacă ele au fost pronunțate cu respectarea clauzelor prevăzute de convenție, sau, când sentința de divorț sau de despărțenie a fost dată în lipsă, pârâțul, a fost citat conform regulilor speciale cerute de legea națională, pentru a recunoaște valabilitatea unei sentințe străine.

Cu alte cuvinte, conform art. 7 al convenției, menționată mai sus, pentru sentințele de despărțenie nici nu-i nevoie de exequatur, ele trebuind a fi recunoscute ca valabile imediat ce se constată din cuprinsul lor că au fost pronunțate cu respectarea clauzelor prevăzute de convenția dela Haga.

Se poate vedea din acestea că, Curtea de Casație a săvârșit 2 erori când a înlăturat executarea sentinței italiene în privința imobilului din litigiu, întâiu cerându-i un exequatur atunci când art. 7 al convenției dela Haga, din anul 1905, nu cere pentru valabilitatea ei această condiție; al doilea, cerându-i un exequatur special, atunci când acesta a fost acordat deja printr'o hotărâre judecătorească definitivă.

2. Al doilea motiv, pe care se sprijinește respingerea acțiunii de radiere, este următorul :

Din moment ce Curtea refuză executarea sentinței italiene în privința imobilului litigios, — pentru motivele menționate mai sus, — examinează admisibilitatea cererii de radiere numai în baza convenției matrimoniale ce a intervenit între părți în anul 1913, și constatând că această convenție cuprinde o clauză în sensul că soțul va avea administrația bunurilor dotale numai în timpul conviețuirii conjugale, urmând ea, la încetarea acesteia, el să restituie toate bunurile dotale soției, Curtea argumentează astfel :

Se constată că conviețuirea conjugală a încetat în anul 1919. Așa fiind, conform convențiunei matrimoniale, soțul reclamant eră dator să restituie soției și imobilul litigios, ce eră până atunci o avere dotală. Încetând însă, prin aceasta, caracterul dotal al imobilului, soțul nu mai avea asupra lui dreptul de administrare, nici alte drepturi prevăzute de legea italiană, cum ar fi dreptul de a cere rezilierea vânzării în cazul când soția ar vinde imobilul fără consimțământul soțului și fără autorizarea Tribunalului.

Această argumentare iarăși e greșită.

Însăși Curtea constată, că părțile declară în convenția lor matrimonială, că au înțeles să o încheie în sensul legilor italiene, apoi mai constată că, art. 2 al convenției dela Haga, din anul 1905, privitoare la drepturile matrimoniale ale soților, mai spune

categorië că, în lipsă de stipulațiune contrară, drepturile matrimoniale ale soților sunt regulate de legea națională a soțului dela epoca căsătoriei.

În litigiu nu erà contestat faptul că soțul, la epoca căsătoriei, aveà supușenia italiană, astfel nu puteà fi contestat nici faptul că, atât în baza convențiunei părților, cât și în baza convențiiei dela Haga din anul 1905, chestiunile litigioase, privitoare la averea lor dotală, trebuiesc rezolvate în conformitate cu legea italiană.

Ori, art. 148 al Codului civil italian pune întâiu principiul că : căsătoria *nu se desface* decât prin moartea unuia dintre soți, și că, în viață, nu se admite decât separarea de corp.

Art. 1399 adaugă, că, *în timpul căsătoriei*, numai soțul are administrarea bunurilor dotale, iar art. 1379 mai spune, că soții nu pot derogà dela nici un drept ce aparține soțului în virtutea legii. S'a citat în legătură cu acest articol și jurisprudența italiană stabilă, *după care este nulă convenția ce ar stipulà încetarea sarcinilor dotale în caz de separație personală*. La lumina acestor texte nu mai poate fi îndoială, că stipulațiunea, din contractul matrimonial, după care dota trebuie restituită la încetarea faptică a conviețuirii conjugale, e nulă în sensul legilor italiene, astfel Curtea de Casație greșit a respins acțiunea în radiere pe motivul tras din această clauză contractuală, pentru că — cum se vede din cele precedente, — ea n'are nici o valoare, drepturile dotale ale soțului neputând fi știrbite prin nici o convențiune atât timp cât căsătoria există legalmente.

Mai curios e faptul, că Curtea recunoaște valabilitatea clauzei contractuale sus zise, pe motivul că soția, la epoca încheerii convențiiei matrimoniale, erà *supusă ungară*, și codul civil ungar recunoaște valabilitatea clauzelor de această natură.

Această constatare a Curții este în vădită contradicție cu constatarea anterioară, făcută de aceeași Curte, că soții au înțeles chiar prin convențiia lor matrimonială să rezolve toate litigiile ce pot izvorî, din căsătoria lor, după legile italiene, un principiu consacrat expres și prin art. 1 și 2 al convențiiei dela Haga din anul 1905, privitoare la drepturile matrimoniale ale soților și ratificată atât de România cât și de Italia.

Dacă Curtea erà consecventă cu sine însăși trebuia să admită acțiunea în radiere și în baza convențiiei matrimoniale, și numai *contraziceri inexplicabile*, de natura celor de mai sus, au putut justifică în ochii ei respingerea acțiunei.

3. Al treilea motiv al Curții de Casație, pentru care respinge acțiunea, în radiere, este că ea nu-i admisibilă, în speță, conform art. 148 al regulamentului cărților funduare din Transilvania.

Anume art. 148 al zisului regulament prevede că, *„dacă partea vătămată în drepturile sale printr'o inscripțiune, voiește să o atace din cauza invalidi-*

tății și prin aceasta să dobândească restabilirea sentinței anterioare a cărților funduare, atunci se poate cere radierea inscripțiunei printr'o acțiune“, etc.

Din acest text rezultă că, numai partea vătămată în *drepturile sale funduare* poate intentă o acțiune în radiere, astfel, în caz de vânzare, numai *persoana ce este arătată în cartea funduară ca proprietară și care pretinde a fi suferit o vătămare prin această vânzare, ori, soțul reclamant nefiind proprietarul imobilului litigios, conform cărților funduare, el n'are calitatea să intenteze o acțiune în adiere, care, deci, și din acest motiv urmează a fi respinsă.*

Această argumentare iarăși e greșită.

Deja jurisprudența ungară stabilă admite, că în locul proprietarului să poată intentă acțiunea în radiere persoana, care-i reprezintă personalitatea juridică, astfel că în locul unui minor zisa acțiune poate fi intentată de tutor, în locul unui interzis, de curator, în locul unui defunct de succesor, chiar înainte de ce succesiunea ar fi fost transcrisă în Cartea funduară pe numele lui, etc.

Ori, speța este aici identică.

Proprietară este, conform cărților funduare, soția ; dar, din moment ce imobilul e dotal, drepturile privitoare la imobil le puteà exercită numai soțul și anume atât drepturile de administrare, cât și dreptul de a cere anularea vânzării, când vânzarea s'a făcut contrar legii. În această privință personalitatea juridică a soției o reprezintă soțul. Ori, dacă în această ipoteză reprezentantul aveà dreptul să intenteze acțiunea în radiere conform jurisprudenței stabile, de ce n'a admis această Casația numai în cazul de față ?

Dar abstrăgând dela aceasta, prin acțiune s'a cerut anularea vânzării, și radierea inscripțiunei. Dacă, acțiunea în radiere nu puteà fi admisă pentru motivul invocat de Curte, de ce, odată cu respingerea ei, s'a pronunțat ea numai în privința radierei !

În rezumat, prin această decizie, într'adevăr stranie, s'au violat, nu numai principii și articole de lege din codul civil italian, dar chiar — și aceasta este mai grav — sau violat convențiunile internaționale dela Haga din 1902 (art. 7) și din 1905 (art. 1-2), precum și Convențiunea consulară în vigoare între Italia și România dela 1881 (art. 11).

O reparație se impune, sau supunând chestiunea Curții de justiție internațională din Haga, la care cele două guverne (Italian și Român) ar trebui să recurgă de comun acord, sau — dacă nu mai este admisibilă o revizuire în fața justiției române — atunci să se deà de către Guvernul român o despăgubire supusului italian pentru paguba ce i s'a cauzat.

V. RAMUNNI

Avocat pe lângă Curtea de apel din Bari (Italia)

TRIBUNALUL BUZAU SECȚIA II

Audiența de la 25 Mai 1927

Președinția d-lui GEORGE P. DOCAN, președinte
judecător unic.

Gheorghe T. Petrescu cu Ion și Maria T. Pestrescu

Sentință civilă No. 157

Anulare de act. Vițiu de consimțământ. Temere reverențială. Act sub semnătură privată. Dublu exemplar. Art. 1179 cod. civ. 958 cod. civ.

1. Simpla temere reverențială pe care copiii o au față de ascendenții lor cât timp nu e însoțită de acte de violență nu poate atrage anularea convenției.

2. Partea care afirmă că la încheierea unei convenții consimțământul său a fost viciat, dacă nu poate dovedi vițiu de consimțământ ce alegă, nu mai poate fi primită a opune lipsa formalității dublului exemplar, fiindcă nedovedind nulitatea convenției pentru lipsă de consimțământ a recunoscut implicit existența ei.

3. Dacă cumpărătorul părât în acțiunea de anulare a actului de vânzare se află în stăpânirea terenului prevăzut în act este o prezumție puternică a executării voluntare a convenției și deci a recunoașterii și confirmării ei de către vânzătorul reclamant, prezumție care unită cu actul încheiat sub semnătură privată încheiat într'un singur exemplar face dovada deplină a convenției.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile intentată prin petiția înreg. la Nr. 22.368 din 926 de către Gheorghe T. Petrescu din Buzău în contra Mariei T. Pestrescu, văduvă și lui Ion T. Pestrescu, ambii din comuna Costești, pentru anularea actului de vânzare-cumpărare intervenit între numiții în anul 1925, transcris la Tribunalul Buzău s. I, sub Nr. 4759 din 925.

Văzând actele din dosar și concluziunile părților:

Având în vedere că în fapt se constată următoarele: Reclamantul Gheorghe Pestrescu, împreună cu fratele său, părâtul Ion T. Pestrescu, ca vânzători și mama lor, Maria Pestrescu ca cumpărătoare, au încheiat la data de 1 Iunie 1925, un act de vânzare sub semnătură privată prin care cei dintâi declară că vând mamei lor Maria Pestrescu, 7 hectare 50 arii pământ, situat în hotarul comunei Costești, jud. Buzău, învecinat cu N. D. Constantinescu, cu vânzătorii și cu moșia Gherășeni. Prețul stipulat în act este de lei 70.000 pe care vânzătorii arată că l'au primit la facerea actului, predând totodată terenul vândut în proprietatea și posesiunea cumpărătoarei. Actul a fost transcris sub Nr. 4759 din 925 în registrul de transcriptii al Tribunalului Buzău. Prin acțiunea de față reclamantul Gh. Pestrescu, cheamă în judecată pe mama sa, cumpărătoarea Maria Pestrescu și pe fratele său Ion Pestrescu pentru a se pronunța anularea menționatului act de vânzare. În ședința din 20 Maiu 1927 reclamantul a cerut scoaterea din cauză a părâtului Ion Pestrescu, ceea ce Tribunalul a admis.

Reclamantul își întemeiază acțiunea pe două motive și anume: că „actul de vânzare i-a fost smuls prin diferite manopere” și, al doilea, că actul este nul pentru că nu a fost întocmit în dublu exemplar conform art. 1179 c. civ.

Având în vedere că în ce privește primul motiv, reclamantul nu a lămurit prin acțiune de ce anume manopere s'a servit părta pentru dobândirea actului de vânzare, ci a susținut în concluziile orale că consimțământul i-a fost viciat prin manopere dolosive ori prin acte de violență morală; obligat de Tribunal a preciza faptele pe care își întemeiază susținerile sale, reclamantul afirmă în întrebările puse părții la interogatoriul luat în ședința din 20 Maiu 1927, că părta l'a amenințat prin diferite persoane că îi va face tot felul de

mizerii, neplăceri, procese, că nu-i va mai da nici un ajutor moral sau material și nici o sumă de bani pentru nevoile lui din venitul averii ce ea administrează.

Având în vedere că aceste fapte, chiar dacă ar fi adevărate, nu pot fi socotite ca manopere dolosive, ci mai mult ca presiuni de ordin moral cari cel mult puteau insuflă reclamantului o temere reverențială, el fiind fiul părții; nicidecum nu pot fi socotite ca acte de violență cari să-l fi determinat a încheia contractul neputându-se rațional presupune că reclamantul, om matur, muncitor și în deplinătatea facultăților sale mentale s'ar fi lăsat intimidat de asemenea amenințări până într'atâta încât să-și înstreineze avutul; cum cum însă simpla temere reverențială pe care copiii o au față de ascendenții lor cât timp nu însoțită de acte de violență nu poate atrage anularea convenției (art. 958 c. civ.), proba testimonială cerută pentru dovedirea faptelor invocate i-a fost respinsă de tribunal în ședința din 20 Maiu 1927 ca fiind inutilă și neconcludentă.

Având în vedere că reclamantul nedovedind cu nimic anumite fapte precise și bine determinate din cari să se constate că la încheierea convenției consimțământul său a fost viciat prin dol sau violență, — convenția trebuie socotită ca încheiată cu deplin consimțământ, astfel că din acest punct de vedere fiind perfect valabilă, urmează a produce toate efectele legale.

Având în vedere că totuși reclamantul invoacă nulitatea convenției pe motiv că actul ce o constată fiind sub semnătură privată nu îndeplinește cerințele art. 1179 c. civ., deoarece nu a fost întocmit în dublu exemplar.

Având în vedere că în adevăr actul de vânzare nu cuprinde mențiunea numărului de exemplare în care a fost alcătuit, cum dispune articolul citat, de unde se poate deduce că nu a fost făcut decât într'un singur exemplar, deși după lege era necesar să fie făcut în două exemplare, două fiind părțile cu interes contrar cari au participat la încheierea acestei convenții sinragmatice.

Considerând că rațiunea formalității dublului exemplar pe care legiuitorul a înscris-o în art. 1179 c. civ., este aceea de a pune în mod egal la îndemâna părților contractante mijlocul de probă al convenției ce au încheiat; că deci întocmirea actului în dublu exemplar și mențiunea ce o constată nefiind necesară decât din punctul de vedere al probațiunii, lipsa ei nu poate atrage nulitatea convenției, când aceasta se poate dovedi prin alte mijloace de probă.

Considerând că decâteori una din părțile contractante recunoaște că convenția a fost încheiată, ea nu mai poate opune lipsa formalității dublului exemplar, pentru că în acest caz convenția este dovedită chiar prin, mărturisirea părții ce invoacă nevalabilitatea ei.

Considerând că partea care afirmă că la încheierea unei convenții consimțământul său a fost viciat, dacă nu poate dovedi vițiu de consimțământ ce alegă, nu mai poate fi primită a opune lipsa formalității dublului exemplar, fiindcă nedovedind nulitatea convenției pentru lipsă de consimțământ a recunoscut implicit existența ei.

Având în vedere că, în speță, reclamantul nu contestă că și-a dat consimțământul, ci susține numai că consimțământul i-a fost viciat; cum nu a putut proba vițiu de consimțământ a recunoscut cu acest prilej că vânzarea a fost încheiată și prin urmare convenția fiind dovedită prin mărturisirea sa, obiecțiunea privitoare la forma actului trebuie înlăturată, convenția menținându-și întreaga putere legală.

Având în vedere că în ipoteza când actul de vânzare încheiat numai într'un singur exemplar nu ar fi recunoscut de vânzător și deci n'ar putea servi decât ca un început de dovadă scrisă, el poate fi complectat cu martori sau cu presumpțiuni; ori faptul că cumpărătoarea-părta se află astăzi în posesiunea

terenului din actul de vânzare constituie o presumpție puternică a executării voluntare a convenției și deci a recunoașterii și confirmării ei de către reclamant (art. 1167 al. I, c. civ.); căci la interogatoriul ce i s'a luat din oficiu reclamantul a recunoscut că pârîta se află în stăpînirea pămîntului prevăzută în act, alegând numai că posesiunea pârâtei ar fi echivocă, fără a cere însă în concluziile sale orale să facă această dovadă.

Având în vedere că așa fiind și întrucît ambele motive de anulare invocate de reclamant sunt neîntemeiate, acțiunea sa urmează a fi respinsă ca atare, acordându-i-se pârîtei și suma de lei 2000 (două mii) cheltueli de judecată, calculate prin aprecieri în lipsa dovezilor făcute conf. art. 48 leg. accel. jud.

Pentru aceste motive, Trib. respinge acțiunea ca nefondată, etc.

(ss) George P. Docan. Prim Grefier. (ss) N. Rădulescu

TRIBUNALUL PRAHOVA. SECȚIA I

Audiența dela 18 Iunie 1926

Președinția d-ului RADU DIMIU, judecător

Ion G. I. Corbu cu A. Spitz

Sentiința No. 282

Acțiuni. Rezoluția unui contract de concesiune petroliferă. Competența instanței; domiciliul pârâtului. Art. 58 și 75 alin. IX pr. civ. și 19 l. cons. petrol.

1. Calificarea unei acțiuni se face din examinarea dreptului ei generator și a obiectului.

2. Acțiuni personale și reale.

3. Acțiunea în rezoluțiunea unui contract de concesiune petroliferă pentru neîndeplinirea obligațiilor de către una din părți, urmează a se socoti personală și fiind seamă de bunul asupra căreia poartă, se va privi ca o acțiune mobilă.

4. Competența instanței se va regulă conform art. 58 pr. civ. fiind vorba de o acțiune mobilă.

5. Acțiunile real mobiliare nefiind asimilate cu cele real imobiliare, în cece privește competența se va aplica tot principiul general al art. 58 pr. civ.

6. Când pârâtul domiciliază în țară străină, competența acțiunii este reglementată conform art. 58 comb. cu art. 75 alin. IX pr. civ.

Tribunalul,

Asupra excepțiuni de incompetență invocată de pârâtul A. Spitz prin procuratorul său, întrucît prezenta cerere fiind o acțiune personală mobilă, urmează a se intentă la tribunalul domiciliului pârâtului pe care-l indică a fi Trib. Ilfov, în circumscripția căruia domiciliază procuratorul său,

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților.

Având în vedere că prin prezenta acțiune reclamantii Ion G. I. Corbu și Atena G. I. Corbu din com. Telega, cer în conformitate cu dispozițiile art. 19 l. cons. petrol. anularea actului de concesiune aut. Nr. 1387 din 907 tr. sp. Nr. 712 din 907 Trib. Prahova s. I, ce-l are cu pârâtul concesionar, întrucît acesta nu a făcut nicio exploatare pe terenul concesionat și refuză să dea redevența prevăzută în sus menționatul act de concesiune și arendare.

Având în vedere că pentru a stabili caracterul unei acțiuni, urmează a-i examina în mod separat natura dreptului generator (*cur debetur*) și obiectul acțiunii (*quid debetur*),

Că, în cece privește natura dreptului generator, acțiunea fiind însuș dreptul pus în mișcare, ea va avea natura și caracterul dreptului din care decurge, fiind personală sau reală, după cum are drept cauză un drept de creanță sau obligațiune, sau un drept real.

Că, pe când cei dintâi sunt nemărginite ca și raporturile juridice din cari decurg prin voia părților, celelalte se mărginesc la drepturile reale pe cari partea interesată le invoacă ca fundamente ale acțiunii sale, cum ar fi: dreptul de proprietate ce-l dovedește pentru acțiunea în revendicare, faptul posesiunii terenului în acțiunile posesorii, dreptul de servitute ce-l invoacă în acțiunile confesorie sau negatorie, sau alte câteva drepturi limitate pe cari le exercită în acțiunile reale.

Că în specie, reclamantul invocând rezoluțiunea contractului pentru îndeplinirea clauzei de a i se plăti redevența prevăzută de art. 19 l. consolid. petrolifere, acest drept al său derivând din convențiunea existentă sau din obligațiunea impusă convențiunii prin citatul text și neîndeplinită de parte (*conditio non adimpleti contractus*), va fi un drept personal, caracter ce cuprinde și acțiunea respectivă care va apare, din această priverie, ca acțiune personală ca și dreptul său generator.

Având în vedere, pe de altă parte, că obiectul acțiunii este anularea contractului, deci desfacerea convențiunii și prin consecință, repunerea lucrărilor în starea lor de mai înainte.

Că, prin anularea contractului de concesiune și arendare, dreptul de exploatare și folosință al concesionarului devine inexistent, rămânându-i proprietarului reclamant întreg dreptul său de proprietate asupra subsolului petrolifer al bunului ce posedă.

Că, prin art. 489 c. civ., arătându-se că proprietatea pămîntului cuprinde în sine proprietatea suprafeței și subfeței lui, se învederează caracterul imobiliar prin natura lui, pe care îl are atât suprafața cât și subfața, adică după cum dreptul de proprietate al terenului este real imobiliar, de asemenea dreptul de proprietate al minei sau carierei pe care o cuprinde prin încorporare naturală, va fi de asemeni real imobiliar.

Că, în acelaș spirit, prin art. 7 al legii minelor din 21 Aprilie 1895, ca și prin art. 52 al legii minelor din 1924, se arată că atât dreptul asupra minei, cât și dreptul de exploatare al minelor, după obiectul la care se referă, se consideră a fi drepturi imobiliare, spre deosebire de drepturile asupra materialelor ce au fost deja extrase și cari vor fi considerate ca purtând asupra unor bunuri mobile.

Că însă, prin legea pentru regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul, din 9 Mai 1904, spre a se înlături discuțiunile, și avându-se în vedere cuprinderea specială a acestei legi (V. Exp. de mot.), s'a statuat că după cum în cece privește pe concesionar și asigurarea lui, dreptul de exploatare este un drept real, în cece privește obiectul însăși al exploatării, bunul este un mobil, asigurat printr'un drept imobiliar (art. 1 l. cons. petrol. și desh, Ad, Dep, în special discuția la art. 7).

Că, deși prin contractul în litigiu se prevede și arendarea, aceasta nu este privită decât ca un accesoriu al dreptului de exploatare petroliferă care s'a acordat pentru un timp determinat, concesionarul fiind locatar sui generis al porțiunilor de teren ocupate cu instalațiile sale și astfel în niciun caz acest drept nu va imprimă un alt caracter acțiunii care tinde la desființarea contractului de concesiune petroliferă.

Că astfel fiind, acțiunea în anulare a unui contract pentru neexecutarea obligațiilor urmează a se consideră ca o acțiune personală și fiind seamă de bunul asupra căruia poartă, se va privi ca o acțiune mobilă.

Că, în orice caz, chiar privită după dreptul pe care tinde să-l desființeze, o asemenea acțiune, în conf. cu art. 1 l. cons. petrol., se va socoti drept reală mobilă.

Că, în cece privește competența *ratione personae vel loci*, se va reglementă în conformitate cu dispozițiunile art. 58 pr. civ., urmând ca acțiunile personale sau mobiliare să se adreseze tribunalului domiciliului pârâtului, sau la domiciliul ales.

Că, chiar dacă acțiunea s'ar privi ca real mobilă, întrucât o asemenea acțiune nu este asimilată prin niciun text de legea cu acțiunile real imobiliare, se va aplica tot art. 58 pr.

civ., care prin redacțiunea și așezarea sa în materie, constituie principiul general.

Că, dispozițiunile acestui text urmând a se complectă cu dispozițiunile art. 75 pr. civ. care indică modul citării părților (V. Em. Dan. — Proc. civ. art. 58 desb. Ad Dep) cei ce se află în țară străină, vor fi chemați înaintea judecării potrivit dispozițiunilor al IX al citatului text.

Că astfel fiind, întrucât pârâțul domiciliază în țară străină, iar procuratorul său are domiciliul în București cunoscute de reclamant, excepțiunea de incompetență găsimdu-se fundată, văzând și dispozițiunile art. 108 pr. civ. afacerea urmează a fi trimisă spre cercetare tribunalului competent.

Pentru aceste motive, declină competența...

(ss) Radu Dimiu.

TRIBUNALUL COVURLUI, SECȚIA I

Audiența dela 17 Noembrie 1926

Președinția d-lui AUREL L. VIDRAȘCU Judecător
M. Kirschtein cu Primăria municipiului Galați

Lipsa întâmpinării. Dreptul pârâțului de a se apăra. Art. 5 lit. e și 7 al. I din legea accelerării.

Pârâțul ce n'a făcut întâmpinare păstrează doar dreptul să se apere discutând în drept și în fapt mijloacele de apărare și probele reclamantului, fiind decăzut în cursul primei instanțe de a propune dovezi sau de a invoca mijloace de apărare.

Tribunalul,

Asupra acțiunii înreg. sub Nr. 29887 din 926, făcută de av. Ionel I. Teodorescu, în calitate de procurator al lui M. Kirschtein prin care cere a se obliga Primăria Municipiului Galați, să se conformeze contractului de închiriere Nr. 7930 din 926, văzând de Ad-ția Financiară Covurlui sub Nr. 4526 din 926, și în consecință să-i predea ghereta de măcelărie din Piața Negri trecătoarea A. C., deținută pe nedrept de A. Buholtz, acționat și el în acest scop.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților.

Având în vedere că este vorba de o acțiune de drept comun făcută ulterior punerii în aplicare a legii accelerării.

Că reclamantul satisfăcând dispozițiunile acestei legi a făcut să se comunice părților câte un exemplar după acțiune și copii după acte cu invitațiunea scrisă de a se conforma dispozițiunilor art. 4 a legii, în termen de 8 zile. Că părțile nu nu s'au conformat acestei invitațiuni, nefăcând întâmpinări. Că totuși invocând disp. art. 7 al. I susțin că pot opune în apărarea lor orală nulitatea contractului de închiriere Nr. 7930 din 926, a cărui executare se cere și în consecință să ceară respingerea acțiunii, arătând că nulitatea rezultă din considerațiunea că potrivit art. 36 din legea pentru administrarea Comunelor Urbane din 1914, ori și ce închiriere făcută de comună trebuie efectuată prin licitațiune publică care în speță nu s'a făcut, dar care totuși față de excepția prevăzută în art. 71 legea comptabilității publice nu era necesară, chiria fiind sub suma de 30.000 lei, și deci închirierea se putea face și prin bună învoială, dar potrivit aceluiași text, pe lângă semnătura Primarului este necesară și autorizarea Comisiunii interimare după cum și ulterioara aprobare a Ministerului, formalități care nu rezultă că au fost satisfăcute și în consecință convențiunea este nulă.

Având în vedere că art. 5 lit. e legea accelerării impune pârâțului sub sancțiunea decăderii de a arăta prin întâmpinare toate mijloacele cu care se apăra, dispozițiune complectată cu aceia din art. 7 al. I, prin care se arată că neconformându-se acestei obligațiuni, pârâțul păstrează numai doar dreptul să se apere prin discutarea în fapt și în drept a temeiniciei susținerilor și probelor reclamantului.

Că deci se stabilește o decădere nediscutabilă pentru pârâțul ce nu a făcut întâmpinarea, care pierde posibilitatea în tot cursul primei instanțe de a propune vreo dovadă sau de a invoca mijloace noi de apărare fondate pe premise altele decât acelea provocate de reclamant — în afară de chestiunile de ordine publică — rămânându-i doar posibilitatea, cum am spus, să se slujească de probele administrate de reclamant și să combată susținerile acestuia în sensul de a trage alte concluzii din aceleași premise, sau de a da o altă interpretare aceluiași principii de drept sau chestiunii de fapt.

Că aceasta este creată în scopul evitărei oricărei surprinderi, punând și pe reclamant, după cum și el l'a pus pe pârâț în măsură de a avea din timp cunoștință de modul cum acesta înțelege să se apere și de mijloacele de care se va servi, spre a fi pregătit complect în antamarea discuțiunii orale.

Având în vedere că nulitatea actului de închiriere pentru vicii de formă nefiind o chestiune de ordine publică, însă fiind un mijloc nou de apărare asupra căruia nu s'au făcut discuțiuni în scris în prima fază a procesului indicată prin cap. I al legii, care este de fapt o cerere principală a părților, propusă pe această cale în scopul de a face să se respingă pretențiunea îndreptată în contra lor, nu mai poate fi ridicată astăzi pentru prima oară când n'a fost anunțată prin întâmpinare.

Având în vedere contractul vizat de Administrația Financiară Covurlui sub Nr. 4526 din 926, prin care Primăria Galați, prin Președintele Comisiunii Interimare se obligă a închiria reclamantului ghereta din Piața Negri trecătoarea A. C. pe timp de trei ani cu începere dela 1 Octombrie 1926, și cu preț de lei 25.000 anual, plătit în 4 rate.

Având în vedere că din actele dela dosar, rezultă că reclamantul a depus rata chiriei pe trimestrul Octombrie 1926 și că a somat la 7 Octombrie 1926 Primăria să-și execute obligația de a-i predă ghereta ce este deținută de pârâțul Buholtz în baza unui contract expirat la 1 Octombrie 1926, prin ajungere la termen.

Că potrivit art. 1021 c. c., partea este îndreptățită a cere executarea unei convențiuni.

Că deci primul capăt de cerere fiind fondat, urmează a fi admis.

Având în vedere că s'au cerut și daune cominatorii pentru fiecare zi de întârziere în predarea gheretei.

Că însă această cerere nu se justifică cu nimic.

Că posesiunea imobilului — obținându-se câștig de cauză — se poate căpăta prin mijloacele cunoscute de executare, Primăria fiind a fi privită ca ori și ce particular nefiind vorba de un act de autoritate sau de o obligație inexecutabilă în fapt. Că deci acest ultim capăt de cerere fiind nefondat, cată a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive redactate de noi judele unic, admite în parte acțiunea, etc.

(ss) Aurel L. Vidrașcu.

A apărut în Editura Soc. Anon. Curierul Judiciar
DESPRE PATERNITATE ȘI FILIAȚIUNE, de d-l
Prof. Alex. Cerban. Prețul 30 lei.

A apărut: DREPTUL ACȚIONARILOR ÎN CONTRA
DECIZIUNILOR NELEGALE ALE ADUNARILOR GE-
NERALE, Studiu de Drept Comercial comparat, cu o
concluziune de lege ferenda, de Ștefan Ionescu, ma-
gistrat Trib. Ilfov.

Broșura tipărită elegant pe hârtie velină, format mare, în 68 pag. — Prețul 120 lei.

Comandele se primesc la Curierul Judiciar însoțite de cost la care se va adăoga 10 lei p. porto postal recomandat